Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Széchényi-utcza SIMON-ház Kunz József ur kereskedésével szemben.

Hirdetmények,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI LAP.
A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen **naponként** a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:
Othasábos petitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr. — Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.
Hirdetést vagy reclamot magában foglalt ujdonság sora 50 kr.

XVIII. évfolyam 1891. Debreczen. Szombat Augusztus 1. 148. szám.

A miniszterelnök beszéde.

Debreczen Aug. 1.

Szapáry miniszterelnök legutóbb mondott beszédéről az ellenzéki sajtó is elismerte, hogy az figyelemreméltó volt.

Arról az oldalról pedig ennél nagyobb elismerés már nem is érhette volna. Csak azzal nincsenek megelégedve, hogy semminemü nyilatkozatot nem tett a kormány követendő politikáját illetőleg az obstrukcióval szemben.

Pedig tett. Beszéde minden sorából ki lehet olvasni, hogy a kormány reformtervezete jóságának s nélkülözhetlenségének biztos tudtában, a parlamentarizmus által megengedett utólsó eszköz alkalmazása mellett is — szilárdul el van tökélve, hogy egy rakás semmitmondó, üres frázisokkal, pattogó bombasztokkal telt szónoklat által — nem engedi magát terrorizáltatni, hanem megkezdett müvét becsülettel s teljesen keresztül fogja vinni.

S még ha ez legnagyobb igyekezete s legjobb akarata daczára sem sikerü ne, ha az obstrukczió miatt a házat el kellene napolni, ez a rerorm iak egyáltalán nem jelentené bukását.

Mert — mondja Szapáry — a közvélemény s a ház eddigi viselkedése után nincs már olyan megyei tisztviselö aki ne tudná, hogy a kinevezés be fog következni — annál is inkább mert azon tény jelentőségét, hogy a ház ¾-ed része az államositás mellett nyilatkozott — sem kissebbiteni sem ignorálni nem leheti

A miniszterelnök beszéde további folyamán érintette azt is, hogy az obstrukczio következményeit, a bekövetkezendő választások alkalmával éppen a függetlenségi párt fogja megsinleni, mert a parlamentarizmus oly biztositékait gyengiti, melyek a kissebbségnek kedveznek.

Meggyőző logikával fejtette ki aztán a miniszterelnök, hogy menynyire nem vezeti a kormányt eljárásában az mintha preszsziót akarna gyakorolni a választásokra, mert hiszen ezzel aligha érhetne czélt, amenynyiben a befolyást ellensulyozzák a javaslatban foglalt intézkedések, melyek szigoruan tiltják a köztisztviselő beavatkozását a választásokba, de ellensulyozza az igazságügyminiszternek benyujtott javaslata is, mely a képviselőválasztások érvényessége fölötti biráskodást átruházza egy teljesen független bíróságra: a Királyi Curiára.

Beszéde végén pedig a miniszterelnök minden harag s minden kicsinyeskedő melléktekintet nélkül. megmondta őszintén s bátran a maga véleményét az ellenzék azon eljárásáról midőn a kormányt hazafiatlansággal vádolva, szereti önmagát a hazafiság minden erényében tündöklőnek feltüntetni.

Nagyon igaza van a miniszterelnöknek, hogy az nagyon messze áll a hazafiságtól, mikor egy párt azt kivánja a kormánytól, hogy ne csak az alkotmány biztositékait védelmezze meg a parlamenten kivül, hanem rászoritja arra is, hogy védelmezze meg az ellenzék ellen az alkotmány legbecsesebb intézményét: a parlamentet.

Akik ezt cselekszik, mondja a miniszterelnök, azok nem cselekszenek a haza érdekében, hanem cselekszenek a haza ellenségeinek érdekében akik ezt kárörömmel nézik!

Pedig sokan nézik!

Értekezlet a miniszteri szobában A képviselőház tegnapelőtti ülésének folyamán Szapáry Gyula grót mininiszterelnök, a szabadelvü párt elnöke Podmaniczky Frigyes báró jelenlétében megbeszélés tárgyává tette az ellenzék vezető férfiai: Irányi Dániel, Apponyi Albert gróf és Ugron Gáborral a függetlenségi és 48-as pártnak a javaslat ellen eddig tanusitott agyonbeszélési eljárását. Tegnap mondott beszédével kapcsolatban és az abban kifejezett álláspontjára való utalással, a parlamentárizmus érdekében kivánatosnak jelezte az ellenzéki pártok között a parlamenti tárgyalások rendes menetelének biztositása érdekében intézkedések történnének. A miniszterelnök a maga részéről annak a nézetének adott kifejezést, hogy abban az esetben, ha a közigazgatási reformmal szemben a képviselőház összes pártjai részéről a rendes parlamenti eljárás biztosittatik; s ez kifejezést is nyer oly módon, hogy a javaslatnak például első fejezete letárgyaltatik; ennek elintézése után a képviselőház tárgyalásaiban szünet állijon be s a javaslat többi részének tárgyalása az őszi ülésszakra halasztassék. A párt vezetőinek ez az értekezése előrelát hatólag az illető pártkörökben tanácskozás tárgyát fogja képezni. Bármit határozzanak is azonban a párt értekezletek, az a czélzat, amely a miniszterelnököt ebben az eljárásban vezette, félre magyarázhatatlan bizonyságot szolgáltat az iránt, hogy Szapári Gyula gr. miniszterelnök minden kisérletet megtesz arra nézve, hogy a parlament rendes müködését az összes pártok közremüködése mellett tegye lehetővé.

Országgyülés.

jul. 30.

A képviselőház ma is folytatta a közigazgatási törvényjavaslat első szakaszának tárgyalását. Simonfay Jáuos beszéde után Irányi Dániel polemizált a miniszterelnök tegnapi szónoklatával s aztán Győry Elek huzta ki végig az ülést.

—

Jul. 31.

A képviselőház fokról-fokra csökkenő érdeklődés mellett folytatta a közigazgatási törvényjavaslat első szakaszának vitáját. Ma Kemény Pál, Detrich Péter, Ugron Gábor és Csatár Zsigmond beszéltek a szakasz ellen de legkevesebbet, a szakaszról. Erdekes momentuma volt a mai ülésnek, hogy a szélből — mindön egyszer Szapáry Gyula gróf kiment a folyasóra s a miniszerek közül csupán Josipovich Imre volt az ülésteremben — fölkiáltottak: „Nincs a teremben magyar miniszter!“ Erre Josipovich közbeszólt: „Én magyar miniszter vagyok!“ E kijelentésre é énken megéljeneztek a horváth miniszterium vezetőjét.

Külföld.

Franczia orosz barátság. A városháza dísztermében, a franczia hajóraj tiszteletére adott diszebéd alatt Carnot köztársasági elnök mellszobra volt elhelyezve és a Sándor czárra meg Carnot köztársasági elnökre mondott felköszöntök végeztével az orosz nemzeti himnust és Marseillaiset játszották. A községtanács által a franczia tengerész tisztek nek ajándékozott legnagyobb ezüstserlegből ittak: Laboulaye nagykövet, Gervais tengernagy, Lichacseff polgármester, továbbá a belügyi és a közlekedési miniszterek. — Az egyik szónok azt hangsulyozta, hogy Oroszország azért viseltetik rokonszenvvel Franczia ország iránt, mert Európa czivilizácziója innen nyeri táplálékát és innen erednek az emberiséget lelkesitő nagy eszmék. Arról a szónok ur teljesen elfeledkezett, mennyire üldözik ez eszméket Oroszországban. Gervais tengernagy mindenütt ügyes szónoknak mutatkozott és a veszélyes szirteket nagy gyakorlottsággal kerülte ki (N. Gr. Pr.)

A szerb király utazása. Sándor szerb király Moszkvába érkezett. A királyt, a ki a Kremlbe szállott meg, katonai diszszel fogadták.

Békés francziák. A párisi lyceumokban történt dijkiosztás alkalmával Bourgeois közoktatásügyi miniszter üdvözlőbeszédet tartott, melyben az ifjak hazafiságára apellálva a következőket mondotta: „Azoknak, a kik azzal vádolnak bennünket, hogy fenyegetjük a világbékét, adják meg önök a feleletet: Franciaországnak nincs egyéb kivánsága, mint az, hogy az összes népekkel békében éljen. Franciaország azt a nézetet táplálja, hogy a mai állapot összes eszméivel és kivánalmaival ellentétben áll és erejét csak az igazság szolgálatába szándékozik bocsátani.

A mi társadalmunk és az egészségügy.

Debreczen, Aug. 1.

Nehány évvel ezelőtt nehány ügybuzgó férfi megalakitottta nálunk az országos közegészségi egyesület debreczeni osztályát. — A boldogult Zelizy Dániel kezdeményezte, — A czél az volt, hogy népszerüsitve a közegészségügyet, fölkeltse a társadalom érdeklődését saját legfontosabb életérdeke iránt.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Miss Schnitzler.

Éva ott áll csipőre tett kezekkel a napsütötte réten és nézi a fecskéket, a mint ujjongva kergetőznek a kénsárga repczetáblák fölött.

Egyszerre, egy hirtelen szeszélyének engedve, leoldja nagy, pipacsos szalmakalapját és odadobja a frissen kaszált szénába. A kalap, mintha vonzaná maga után. Kellemes szédülés fogja el, térdre veti magát, majd végignyul az illatos szénán.

Egy füszállal a fogai közt felbámul az égre. A sötétkék bánsági égre, melynek méheben mintha fényes, fehér ködalakok mozognának.

Valami végtelen megelégedés járja át. Ugy találja, hogy jó volna, ha a világ most egyszerre megakadna állóhelyében, ne lenne soha éjjel, ne jönne soha tél, maradna minden, a mint van. O pedig mindörökre itt hempereghetne a szénában, azzal a felséges tudattal, hogy megszökött a franczia leczkéről és várja a kedvesét . . .

Valami sebesen közeledő, egyhangu kelepelés riasztotta föl. A keskeny, hepe-hupás dülőuton egy könnyü vadászfogat üget, a bakon egy czigarettázó férfi ül, kifogástalan fehér flanel-ruhában, leandervirággal a gombluykában.

A leány felszökik, megcsóválja feje fölött a nagy kalapot, majd lángvörös arczczal szalad a kocsi felé

— Adám! itt vagyok! itt vagyok!

A férfi szép, komor arczán könnyü mosoly fut végig. Feléje nyujtja kezét.

— Megint napernyő nélkül? Már olyan fekete vagy, mint egy kis kongónéger.

Aranyzománczos arczával olyan volt, mint az andaluzi nő, kiről Musset dalol. Egy evet ügyességével mászik fel a magas bakra, kiveszi a férfi gomblyukából a virágot, odatüzi a bőröve mellé, aztán türelmetlenül a gyeplő után kap.

— Hová hajtunk? kérdi csillogó szemekkel.

— Miss Schnitzlerhez? kötekedik Ádám.

— Nem, nem!

— A szivattyuhoz?

— Igen!

Mereven ülve, meg-megremegő öklökkel fogja a gyeplőt, félig nyitott szájjal, figyelmesen bámul a lovak közé. Néha csettent nyelvével. A kocsi nyilsebbesen, nagyokat zökkenve üget tovább. Egyenesen előttük, a távoli töltés fölött, egy szürke füstvonal emelkedik a szemhatáron. Ott van a gőzszivattyu.

Éva homlokáról lassan leválik egy hajfürt és a szemére siklik. Ádám ur gyöngéden félresimitja, aztán megpihentati kezét a leány vállán.

— Szeretsz? kérdi halk, megindult hangon.

A leány lopva hunyorit reá, mint egy boldog gyermek, majd igent biczczent a fejével.

— Igazán? Egy ilyen öreg embert?

Éva oldalvást szegi fejét, hogy arczával megérinthesse a vállán nyugvó kezet.

— Tizenöt esztendő nem nagy különbség . . . mondja. Es most már nem is félek magától.

— Azelőtt féltél?

— Egy kicsit, — hiszen a gyámom . . . Néha olyan szigoru levelet irt, ha miss Schnitzler bevádolt, hogy nem akarok franczíául tanulni . . .

— Ugy-e, ma sem szeretsz tanulni?

— Nem én, mondta a leány őszintén. Hirtelen jó kedve lett, csendesen elnevette magát. — Tudja, tavaly már téltettem magát, mikor Bukarestbe helyezték át a követséghez. Valaki azt mondta, hogy a bojár asszonyok nagyon szépek és kaczérak . . .

A gyepen szórványos birkanyáj delelt, a komondor, kölönczczel a nyakán, rekedt vonyitással csapott a lovak elé. A nyerges nyugtalankodni kezdett. Adám ur a gyeplő után nyult s a gyeplő szárával átfogta a kezyüs gyermekkezet is.

Oda értek a szivattyuhoz. A töltés alatt kis fabódé állott, melyben lihegve dolgozott a kölyöklokomobil; a kék zubbonyos gépész sapkáját lengetve köszöntött rájuk. Egy pár szót beszélgettek az öreggel, aztán kissé körül néztek. A füzfák alatt egy gólya lépegetett a mérges zöld békanyálban, a töltésen tul nádastenger hullámzik, a szemhatáron ruczák szólanak mereven kinyujtott nyakkal.

Később visszafordultak a puszta felé Négykézre fogták a gyeplőt. Éva ugy találta, hogy kényelmetlen ülés esik és fejét neki támasztotta a férfi vállának.

— Szóljak ma miss Schnitzlernek? kérdezte a férfi.

— Még ne, — majd csak a jövő héten. Jó igy élni.

Később hozzátette:

— Nem tudom, de miért, de én azt hiszem, miss Schnitzler nagyon meg fog haragudni, ha megtud mindent . . .

— Jól van, majd a jövő héten . . .

Végigrobogtak a zugó nyárfasoron, a zöldségeskert alatt megállottak, a leány leszökött a bakról és kalapját karjára akasztva, eltünt a szőlőlugasok közt. A kocsi odagördült a zsindelyestetejü kastély alacsony oszlopos pitvara elé. Adám ur bement a fogadószobába. A szobaleány feltaszitotta a kertre nyiló ablak redőnyeit, odakünn, a platánfák lombja alatt egy kivácsi sárgarigó rikoltott épen.

Később bejött miss Schnitzler. Suhogó selyemben, áttetsző csipkekarokkal, azzal a királyi tartással, melyet elsajátitott, a mióta három hónapig tanitott egy Esterházy herczegnőt.

— Jó napot, miss Schnitzler, mi ujság a ház körül?

A miss méltóságosan helyet csinált neki.

— Nagyon örülök, hogy láthatom. Ideje, hogy elmondjam azt, amit eddig gyöngédség, ből titkoltam: a gyerek sehogy sem halad tanulmányaiban!

— Pedig már tizennyolcz éves mult.

A miss lassan mozgatta legyezőjét.

— Ama boldogtalan teremtések közé tartozik, kiket én — a szellem arisztokráczíájával elleutétben — a szellem plebejusainak szoktam nevezni . . . . . Hiába tagadnám, a szegény gyermek nagyon korlátolt eszü, vas kitartással pótolhatná e bínyt, mostani hanyagsága mellett azonban nem fog elkészülni jövő élethivatására . . .

— Élethivatására?

— Igen. Miután ön szabad kezet engedett nekem a leány nevelésben, elhatároztam, hogy nevelönővé képezem ki. Tudtommal nincs vagyona. Ezt a kis pusztát is ön vette meg, mikor árverés alá került . . . Egyelőre, kegyelemből itt tartja ugyan gyámleányát, de ez nem maradhat sokáig igy . . . Maholnap nagy leány lesz, akkor távoznia kell, már a világ kedvéért is . . . Ön azonkivül előbbutóbb meg fog nősülni. — Eva terhére volna önnek is, de főleg jövendőbeli nejének . . .

Adám ur tágra nyilt szemekkel tekintett miss Schnitzlerre, ki lesülyesztve pilláit, halkan folytatta:

— Ön valószinüleg ki is szemelt már egy magához illő, elmés nőt . . .

A férfinak eszébe jutottak bizonyos émelyitő fordulatok miss Schnitzler leveléből, melyeket csökönyös makacssággal küldött utána Bukarestbe.

— Láthatom a gyermeket? kérdezte, hogy másfelé terelje a szót.

A miss kellemetlenül emelkedett fö.

— Nem szivesen venném, ha most háborgatná. Egész délután kószál, most büntetésül egy történelmi dolgozatot kell csinálnia . . . Viszontlátásra az ozsonnánál, — fél óra mulva . . .

Ádám ur átment az irodába és meghall-

Mai számunkhoz egy és fél iv melléklet van csatolva.

— Zelizy Dániel csakhamar azután meghalt most haldoklik az ő alkotása is a debreczeni közegészségi osztály is, melyért pedig a derék orvos olyan meleg lelkesedéssel buzgólkodott.

Ezt a haldoklást Fodor József országos egészségi egyesület főtitkára minden tartózkodás nélkül bevallotta a közgyülésen felolvasott évi jelentésében. Van abban nekünk szóló figyelmeztetés és buzditás is, de van benne szelid megrovás is.

Erdemesnek tartjuk a jelentés egyes részét közölni.

Az egészségügy iránt való érzék és érdeklődés keltés szempontjából, mondja a főtitkári jelentés, nagyot épitettünk vidéki osztályainkra. Tőlük vártuk, hogy czentrumokat teremtenek szerte az országban az egészségügy elevenitésére. Vannak buzgó és sikerrel működő osztályaink Kolozsvárott, Győrött, Hódmező-Vásárhelyen, Nagy-Váradon. Szerencsém lesz ezen osztályok jelentéseit előterjeszteni. Örömünkre és minden magyar városnak hasznos okulásul szolgálnak azok. Ujabb osztályokat azonban nem birtunk támasztani, pedig vajmi haszonnal müködhetnének Pécsett Miskolczon, Kassán, Pozsonyban, Szegeden, Temesvárott és megannyi egészségi szempontból elhanyagolt nagy vidéki városunkban. De söt a debreczeni osztály nyilván feloszlatik, miután Zelizy Dániel dr. az osztály buzgó titkára elhunyt. A kik utána felragadták az egészségügy zászlaját, élükön Varga Géza tiszti főorvos, nem győztek megküzdeni az egészségügy iránt uralkodó közönyösséggel.

Hogy Debreczenben egyesületünk fiókja nem talál termény talajt, azt megmagyarázhatom. Debreczennek van orvos-gyógyszerész egyesülete, és ezen egyesület sikeresen megfelelhet ugyanannak a czélnak, a mi a fiókosztály része volna. Csak azután foglalkozzék is az egyesület a nagy magyar város egészségügyével! Beszéljen, beszéltessen, izgasson, hogy a közönség lássa az egészségügy hiányait és szükségleteit; tartsa elevenen az érzéket az egészségügy iránt, nehogy — mint eddig rendesen — éppen az egészségügy szükségletei szoruljanak mindenkor a háttérbe, valahányszor utoléri a hatóságot a gazdálkodás óhaja. Debreczen egészségügye talált pártolót és istápolót az orvos gyógyszerész egyesületben — ámbár ott is az orvosegyesületből ki van zárva nem orvosi körök közreműködése, a mi pedig olyannyira kivánatos az ügy sikere érdekében, — de nem igy ama számos vidéki városunkban, melyekben sem orvos egyesület, sem pedig közegészségi osztály nincsen. Ezeket a városokat figyelmeztetjük ujra és ujra; orvostársainkra hivatkozunk e városokban, álljanak egybe, alakitsanak orvos egyesületet avagy alakitsák meg egyesületünk fiók-osztályát, hogy ideális hivatásukhoz méltóan ápolják a közigazgatás árváját: a közegészségügyet.“

* * *

Alig van pedig Magyarországon egyesület, a mely oly fontos és oly ideális czélért küzd, mint ez az egyesület.

Az ország egészségi viszonyainak javitását tüzte feladatául s e végből példával, oktatással, felvilágositással törekszik a népben a jó egészség fentartása. oltalmazása, az egészség fejlesztése iránt érdeklődést ébreszteni, érzéket és értelmet nevelni.

Oly üggyel foglalkozik, a mely voltaképen minden előtt az állam feladata körébe esik. Közigazgatásának egyik legterjedelmesebb és legfontosabb ügye.

Oly ügygyel foglalkozik az egyesület, mely a társadalomnak is első jelentőségü ügye. A társadalomnak kényelme, jóléte, biztonsága függ, a mindennapi élet ezerszeres körülményei között, a jó közegészségügytől. Jól tudja ezt a társadalom is, nemcsak mink, és mégis mily kevéssé törődik saját jólétével. Lóversenyért megmozdul az egész főváros, 40—50 ezer ember fárad és költekezik ki a gyöpre, nap nap után, hogy szaladni lásson 20—30 ismert, sokszor meghajszolt lovat. De ugyan ebben a társadalombau nem érdeklődik csak 4—5000 ember sem, ha az egész ország ifjuságának sziue, java gyül a fővárosba, hogy testi erejét és ügyességét bemutassa. Es a mit itt látunk a példákban nagyban és a fővárosban, ugyanaz ismétlődik ezerszeresen kicsinyben, és az egész országban. A társadalom törődik a szórakozással, a divattal, a szemkápráztató nyegleséggel: de a komoly humanizmussal, az embertársak jóllétével, kivéve egyes nemeslelküeket, kevesebbet törődik, még ha saját jólléte belefüződik is.

Es a mit a nagy és müvelt társadalom elhanyagol, azt ez a fiatal, szegény és szerény egyesület győzze ápolni?

A jó egészség minden egyes embernek létkérdése. Munkabirása, életöröme függ attól, hogy lakását egészséges állapotban tartsa, hogy vize fertőzetlen legyen, élelme tápláló és hamisitatlan, teste tiszta, ruházata czélszerü; jóléte, munkabirása, élete függ attól, hogy munkája milyen viszonyok közt foly, porban, mérges gőzökben, testet kimeritő módon: önmaga családja ki vannak téve a fertőző kóroknak és epidemiáknak. Es ennyi veszedelem és ártalom közepette a legtöbb ember nem is ismeri az egészségét, életét fenyegető ártalmakat; ha pedig ismeri, kevésre becsüli; megszokja a velök nem törődést, mert nincs a ki azokra az ártalmasságokra oktassa, a ki könnyelmü gondatlanságának siralmas következményeire ujra és ujra figyelmeztesse.

Es a hol ugyszólván az egész nemzet tudatlan egészségének értéke és veszélyeztetése dolgában és közönbös annak oltalmazásában, ott ez az egyesület vállalkozik az egészség értékének oktatására, a fenyegető veszedelmek rajzolására és az egészség gondos óvásának folytonos sürgetésére.

Hogy ezt mentől sikeresebben tehesse, a társadalomnak nem szabad egészen elzárkoznia üdvös czéljai elől.

A debreczen-füzes-abonyi vasut megnyitàsa.

Debreczen, Aug. 1.

Pár nap választ el bennünket a kereskedelemügyi miniszter képviselőjének várva várt kijelentésétől, melylyel a debreczen-füzes-abonyi és az ohat-polgári vasutat a közforgalom előtt megnyitottnak nyilvánitja.

Nagy az öröm minden felé az uj vasut mentén.

A falvak és városok lakossága ünnepre készül. — Lobogókat varrnak, koszorukat, lombfüzéreket fonnak, melyekkel az indóházakat diszitik; előkelő férfiak üdvözlő dikcziókra készülnek; Ohaton, Füreden, Polgáron, Egerben fényes bankettek várják a bejáró hivatalos küldöttséget.

Méltán lesz ünnepe ez a nap az érdekelt vidéknek, amelyet eddig járhatatlan utak az évnek egy harmad részében elzártak a világtól, három negyed részében is csak nehezen és sok költséggel érintkezhetett azzal.

Holnaputántól kezdve a füredi, a csegei, a polgári ember is élvezni fogja a gőznek és vasutnak jótékonyságát és áldani azokat, kik kényelmének, boldogulásának ezt a nagy intézményét kezdeményezték és megvalósitották.

Holnaputántól fogva a füredi ember Egerbe, a csegei ember Debreczenbe, megyéje, birósága székhelyére naponta kétszer is olcsó alkalmatossagon szállithatja ki; termesztményét is olcsón, az évnek, a hónapnak, a hétnek bármely idejében akkor küldheti piaczra, amikor neki tetszik, nem ugy mint eddig.

Debreczenre nézve különös jelentőséggel bir az uj vasut. Egyik előnyét városunk mindjárt akkor tapasztalta, mikor komolyan kezdettünk foglalkozni felépitésével. Az ohati birtok bére egyszerre csaknem 100 %-kal emelkedett.

Debreczennek Tiszáig terjedő roppant határát csaknem egész hosszában végig szeli az uj vasut. Keresztül megy a romantikus hortobágyi rónán, mely mostantól fogva bizonyára sürübben fog a pásztorokon kivül más emberi lényt is látni.

Debreczeni gazdákat, akik nyájaikat kivánják látni; touristákat, akik a délibáb tündérjátékiban gyönyörködni, a költőktől megénekelt hortobágyi nagy fogadóban mulatni mennek ki oda. Talán jövője virrad most a hortobágyi keserü vizforrásnak is, amelyet Csávolszky ujra vegyelemeztet.

A vasut mentén fekvő földbirtokok értéke, jövedelmezősége természetesen felszökken, mert a buja őstalajnak terményeit jobban tudja értékesiteni a gazda.

A mezőgazdaságra nézve kiszámithatatlanul nagy előny mellett nem kisebb az a másik, amely a kereskedelemnek kinálkozik.

Mert ezen vasut első rangu fontosságot nyer az által, hogy az északkeleti vármegyéket a köszén bányákban és vasipartelepekben gazdag északi megyékkel köti össze és hivatva van ezen két nagy vidéknek forgalmát Debreczenen keresztül közvetiteni.

Egyenesen a debreczeni kereskedelemtől függ tehát, hogy mindjárt kezdetben miképen lesz képes ezen vasutat a maga javára kihasználni.

Örvendetes jelenség az is, hogy az uj vasuton a magyar államvasutak olcsó áru és személy dijszabása lép életbe, mert ez előre is biztositja a vasut forgalmát. Különösen jó lesz ez az élelmes ujvárosiaknak, akiknek 10000 fönyi tömege ezentul naponta fölkeresheti a debreczeni piaczot.

Erre gondolva ismételten felmerül előttünk az az ohaj, vajha sikerülne már a 20 és 15 ezer lakosu városokat érintő debreczen b. nánási vasuton is zóna dijszabással felcserélni a régi, drága személydijszabást.

Előre is lelkesedve üdvözöljük az uj vasutnak ünnepélyes megnyitását, melylyel a magyar államvasutak igazgatóságának befolyása alatt álló vonalak hossza egyszerre 158 kilométerrel szaporodik, melylyel Debreczen valóban erős vasuti góczponttá válik. Üdvözöljük Baross Gábor világra szóló áldásos reformja; a zóna dijszabás behozatalának második évforduló napján.

Szinészet.

A városi szinház igazgatósága tegnap beterjesztette a szinházi bizottság elé a társulati tagok névsorát. Mindenesetre olyan jó nevek szerepelnek ebben, a kik megfognak tudni felelni városunk müvelt közönsége igényeinek, s mi részünkről a legjobb reményekkel eltelve nézünk az uj idény elé.

A társulat müvezetője lesz, — a debreczeni közönség régi kedvencze: Rónaszéki Gusztáv rendező. Rendezők lesznek: Balassa Jenő, szintén jó ismeröse közönségünknek, s egyike a vidék legjobb szinészeinek — továbbá: Bács Károly, Balassa Jenő titkár Fenyvessy Emil, Peterdy Sándor. Karmesterek: Delin Henrik, Capek Péter.

Müködő tagok, nők. Áldor Juliska, Áporkay Eszti, Áporkay Mariska, Barcs Aranka, Bácsné Maár Julia, Báthory Ilona, Berényi Irma, Dernői Ida, Fáy Piroska, Fejes Lidi, H. Komáromi M. Kissné Árpássy Katicza, Kovács Fáni, Lányi Mariska, Lelle Piroska, Madurovics Zsófia, Madurovics Ilona, Pethő Julia, Püspökyné Szathmáry Julia, Réthy Laura, Rónaszékyné Rostagni Irén, Szabó Etel, Zihanyi Katicza, B. Tóth Berta, Várnay Paula, Vertán Anna, Vertán Margit..

Férfiak: Balassa Jenő, Bács Károly, Czakó Vilmos, Ernyei Emil, Fekete Antal, Fenyvessy Emil; Hegedüs Gyula, Hunyady József, Imrey Ferencz, Kiss Ferencz, Kiss Pál, Köszeghy Károly, Lantos József, Nagy József, Némethy József, Peterdy Sándor, Püspöky Imre, Rajcsányi István, Rónaszéky Gusztáv, Sárközy Árpád, Sólyom Lajos, Szabó László, Szendrey Mihály, Szilassy Imre. — Tánczosnők: Egy magán tánczosnő, és tánczkar és tánczmester. Zenekar, a helybeli katonazenekar 30 embere.

Ügyelő: Bánáthy Ede, sugó: Bajkay József, festő: Heliwigh Albrecht, festéktörő: Nagy Gábor, kellékes: Tóth János 3 segéddel, fodrász: Martiny Lajos segédjével, pénztárnok: Szabó Lászlóné, szabók: Püspöky Imre, Szilágyi András, Gönczöl János, Menyhárt Lajos, gépmester: Boránd György, diszmester: Kun András, asztalos: Szöllősy Albert, világositók: Czinczár György, Tömös András, fütő: Szél József, diszitők: Török József, Tóth Lajos, Kovács József, Nagy Dániel, Kovács Ferencz, vasfüggönyhuzók: Szegedy István, Várkonyi Károly, szinházszolga és irodaszolga.

Napi hirek.

Tájekoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon ként. d. e. 10-től 12-ig.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a „Margit fürdő“ nagytermében.

Aug. 2, István malom társulat rendkivüli közgyülése d. e.

Aug. 2. A debreczeni csata emlékünnepe.

---

gatta az ispán előterjesztéseit. Később a kastély előtt sétált fel, alá. Csakhamar megállt egy rácsos ablak előtt. Odaben a leány ült, tollal kezében, asztala felé hajolva. Sivár, barátságtalan szobája volt, a kis ágy fölött elhalt szüleinek arczképe függött, a keret fölé egy szentelt bárka volt tüzve.

Felpillantott és mosolyogva lépett az ablakhoz.

— Megnéztem a virágnyelvet. Tudja, mit jelent a leandervirág?

— Mit jelent?

— Megmondjam? Csókot jelent . . .

— Min dolgoztál?

— Egy feladatot kell csinálnom, de nem tudom.

— Az baj . . .

— Persze! Miss Schnitzler azt mondta, ha ozsonnáig nem kész, ne jöjjek asztalhoz.

— Ehes vagy?

— Oh, de mennyire!

— Majd segitek . . . Miről van szó.

— A Plantagenetház királyainak élet rajzát kell leirnom. A könyveket elzárták előlem . . .

A férfi sokáig gondolkozott, aztán fejét csóválta.

— Régen volt, hogy tanultam. Szegény Evám, ozsonna nélkül fogsz maradni . . .

A leány szorongó szivvel simult a vasrácshoz. A cseléd ozsonnára szóllitotta a nagyságos urat.

— Gyere ki, mondta Adám ur, nem nézhetlek a vasrács között. Olyan vagy, mint egy kis fegyencz . . .

— De Miss Schnitzler?

— Gyere csak, ha mondom!

A kertben teritettek két személy számára. A miss mosolyogva babrált a kristálykanták és porczellánczsészék között. Arczáról eltünt az a dölyfös vonás, szinte csinos volt. Kedvesen csevegett:

— Meg kell elégednie az én társaságommal, a gyermeknek büntetése van. Azt hiszem, kárpótolhatom . . . . Nemde? Ambár nehéz feladat lehet ilyen nyugtalan vándormadárral, a milyen ön, a családi asztalt megkedveltetni . . .

A leány megjelent a verenda ajtajában. Habozva jött, zavartan mosolyogva, szokása szerint csipőre tett kezekkel. A lépcsőn megállott és mint egy daczos gyermek, neki támasztotta izmos, karcsu termetét a karfának.

Miss Schnitzler nem vette észre.

— Sok czukorral parancsolja a kávét? kérdezte, száját kedvesen összecsucsoritva.

Adám ur odaintette Evát. Nekibátorodva jött le, a széke möge állott, mintha védelmet keresne és vállára tette két kezét. A férfi meg fogta a kezet, mely meleg és kissé nedves volt, mint Desdemonáé, majd komoly arczczal fordult az ámuló miss Schnitzler felé:

— Tisztelt miss, engedje meg, hogy elejétől mondjam el a dolgot . . .

Herczeg Ferencz.

A két testvér.

Két családról szól az ének.

Az egyik dusgazdag, a másik „földhöz ragadt“ szegény volt.

Magas rangu tisztviselő volt az ifjabbik, szegény iparos az öregebbik fivér.

A tisztviselőnek gyönyörü palotája volt a fővárosban, szép birtoka s nyaralója a vidéken, az iparosnak becsületén és hét gyermekén kivül nem volt semmije sem.

Télen, midőn a gazdag család a fővárosban tartózkodott, a házi mulatságok, fényes estélyek ugy szólván napirenden voltak. — Folyt a dáridó, szólt a zene, durrogtak a pezsgős palaczkok s repült a szép asszony . . . . . most ezzel, majd amazzal táncolt. Hja a „szép asszony“ szerette a tánczot, a bókokat és a csinos fiatal embereket.

Azért volt szép asszony, hogy szeressen, és hogy szeressék. Volt is udvarlója elég!

A férj nem igen törődött az asszony dolgával; öregecske volt már. Szerette a whistet, a makaót, meg a tarokkot. Ha ezt megunta, akkor elment vadászni nyulakra, őzekre, de rendesen bakot lőtt; az asszony ezalatt tehetett a mit akart.

Divatos házasság volt az egész, szerelem és vonzalom nélkül.

Egy fiu gyermekük volt csupán, a ki nem sok gondot okozott.

Ezt herczegileg nevelték; legyen egyszer „nagy ur,“ pénz, vagyon van hozzá elég. —

A szegény fivér gyakrabban fordult a gazdag testvérhez, de ott az étel maradékon kivül alig kapott egyebet. A szegény ördög még örült, hogy legalább a dőzsölés morzsáit viheti haza éhező gyermekeinek.

A tányérnyalók, a léhütők mind megszedték magukat, csak a testvérnek nem volt helye a büszke gazdag házban. — Azt csak nem lehet kivánni, hogy a szegény szabó mestert bemutassák a fényes, az „előkelő“ társaságnak. Ez — kompromittálta volna őket.

Midőn a hó — és annyi ropogós ezres elolvadt, — a gazdag család fürdőre rándult, vagy pedig a főváros közelében lévő tekintélyes birtokára ment, a hol az első fecskékkel a tányérnyalók serege sem késett megjelenni, mint a dongók, lebzselni az aranyos napsugárban. Itt aztán a mulatságok ujból kezdődtek. A szép asszony mindig tudott valami kis ünnepélyt „rögtönözni.“ Most ezt, majd azt. A férj nevetett és szivesen fizette az „apró“ költséget. Ki korholná már azért az asszonyt, mikor a mulatságok mindig olyan szépen sikerültek! Aztán volt miből, kifutotta a jövedelem.

A nagyravágyás ördöge uralkodott az ari házon, ragyogni, tündökölni akart a szép asszony minden áron.

A másik testvér addig hüségesen ruházta ezt a meztelen emberiséget, mely minden czifra köntös mellett is annyi hiányokat mutat fel mindenkor, hogy azon sem tü, sem czérna nem javitott már.

A szegény szorgalmas iparos lassan-lassan beletörődött sorsába; utóbb már nem is járt a szivtelen testvér házába. Minek? Hogy kigunyolják, lenézzék, megdorgálják, s azután egy nyomorult alamizsnával utnak ereszszék.

Vannak pillanatok, midőn a legjobb ember szive is megkövül, elfásul. Igy történt ez a szegény testvérrel is.

Elfeledte, kizárta szivéből azt, ki már régen nem ismerte őt testvérének.

S ott csak folyt a dőzsölés tovább, mig a munka, a szorgalom nélkülözött és — éhezett . . .

Hanem egyszer csak furcsa hirek keringtek a fővárosban.

Előbb suttogva, majd hangosan bizonyos pénztárhiányról beszéltek. A hir csak lassan terjedt, de mindég határozottabb alakot öltött, utóbb bekövetkezett a katasztrófa: sikkasztás nyomára jöttek.

A társadalom egész alapjában megrendült: a magas rangu tisztviselő követte el a botrányt, hütlenül kezelte a reá bizott hivatalos pénzeket. Hogy a fényes háztartás költségeit fedezhesse, közvagyonhoz nyult, s ezt annál inkább tehette, mert senki sem ellenőrizte hivatalos teendőit. A mit ma sikkasztott, azt holnap egy ujabb összeggel fedezte.

Igy folyt ez rendszeresen, mig végre . . .

Nagy port vert fel az eset, mert váratlanul jött. S a „szép asszony“ egyszer csak azon vette észre magát, hogy palota, birtok, nyaraló, eluszott orra elől, s vele együtt szétröppentek az őt körülzsongó legyek, falánk sáskák is más „vidék“-re, ahol még vannak teritett asztalok és — szép asszonyok.

A hütelen tisztviselő ugy huzta ki magát ebből a bajból, hogy véletlenül golyót

Melléklet a „Debreczeni Ellenőr“ aug. 1-ső számához.

— **„Vasárnap“** czimü mellékletünk következő élénk tartalommal jelent meg: Szatmáryné mama (arczképpel). Gabányi Arpádtól. — Az ideges muzsikus. (Igaz vadász történet). irta: Andronikusz. — A Habsburg-Lothringeni ház törzs fészkei. (Nancy és Habsburg.) irta Soós Antal. — Csend... költemény ifj. Szász Gyulától. — Libbenő fény. Elbeszélés. Irta Molnár Gyula, — Lena (Vittorio Berzezió regénye.) Olaszból forditotta: V. Szőcs Géza. — Bárányfelhők. (költemény). Malomhegyi Istvántól. — Csakegy. (költemény). Kaltenborntól, forditotta Feleki Sándor. — Fejtörő. Képtalány. Büvös rejtvény. A mult számban közölt talányok megfejtése. — Képeink Szatmáryné mint Fülekiné (Bál királynő). A vásáron. Pörge Gergely festménye után. — Egy szál virágot.

— **Istenitiszteletek.** Holnap az ev. ref. templomokban következők predikálnak: nagytemplom: Kiss Ferencz s. lelkész, kistemplom; Ladányi Gyula, ujtemplom; Diószeghy Mihály theologus, ispotálytemplom: Balogh József káplán.

— **Róm. kath szülők figyelmébe.** Alulirott tudatom a t. szülőkkel, hogy augusztus hónap folyamában ismétlő (privát) tanfolyamot nyitok a népiskolai tanulók számára. Tandij egy hóra 3 frt. Tanidő d. e. 8-tól—10-ig. Tóth László r. k. tanitó.

— **Uj állomás főnökök.** A debreczen f. abonyi vasuthoz állomás főnökökké kineveztettek B.-Ujvárosra: Grossmann József, Ohat-Kócsa Markovics Albert, T.-Füredre Halász Janos. A többi állomásokon állomási előljárók lesznek. Csütörtökön az összes vasuti személyzet elfoglalta uj állomását. Tegnap az állomások leltára ma pedig az őrhazak és a pályafentartási leltár osztatott ki. — Ezzel a vonal benépesitése befejeztetett.

— **Polgári iskolát végzettek figyelmébe** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter tudatja a törvényhatóságokkal, hogy a polgári iskola 6-ik osztályát jó sikerrel végzett ifjak, ha a gimnázium 6 ik osztályának megfelelőleg a latin nyelvből vizsgat tesznek, gyógyszerész-gyakornokul felvehetők, azonban egyéves önkéntességre a katonai szolgálatnál igényt nem tarthatnak.

— **Az adófizető Debreczen.** Debreczen sz. kir város adópénztáránál 1890-ben jan. 2-től decz. 31-ig bezárólag a különböző adók czimén következő adók fizettettek be. I. Egyenes adó, előző évekről 92720.59 folyó évről 352148.94— késedelmi kamat 7176,82 összesen 452046,36 frt. Legjobb adófizető kedvében volt a lakosság Novemberben, amikor 90742 frt folyt be, legrosszabb fizető kedvében márciusban amikor csak 12286 frtot fizetett. II. Hadmentességi adó befolyt 4179,37 frt. III. idegen adó 4257.82 frt. IV. Idegen illeték 864.79 frt. V. Végrehajtási költség 421.05 frt. VI. Iparkamarai költség 2823 41 frt VII. járda adó 3501.25 frt. VIII. Közmunkaváltság 18442 frt. Ezek együtt igen kevés hijján félmillió forintot tesznek.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: A fájdalom sujtó érzetével tudatjuk felejthetetlen egyetlen fiunk, unokánk, unokaöcs néhai WURST LAJOSNAK f. hó 30 án életének 15 ik havában, rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. Kedves felejthetetlenünk porrészei augusztus 1-én, délután 5 órakor fognak a róm. kath, egyház szettartása szerint a Czegléd uteczai 2574, számu háztól s szent-annai sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtételére rokonainkat, ösmerőseinket bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1891. Julius hó 30. Bánatos szülei; Wurst Alatos és neje Sajgó Rozália. Nagyszülők: Sajgó Nándor és neje Vargha Viktória az összes rokonok nevében is A béke angyala viraszszon a drága hamvak felett! A temetést Dankó Mihály első rangu temetkezési intézete rendezi.

— **A debreczeni főiskola ifjusága** holnap Augusztus másodikán, a debreczeni csata évfordulóján kegyeletes ünnepélyt rendez Kimennek a honvédsirokhoz s megkoszoruzzák a hazáért elvérzett hősök sirjait. — Az ünnepély programja a következő: 1, Gyülekezés a főiskola előtt, d. u. $^1/_2$5 órakor. 2. Kivonulás a honvéd temetőbe 5 órakor. 3. Emlékbeszéd, tartja Báthory Gábor szénior. 4. „Augusztus 2-án“, alkalmi költemény, irta Jánossy Zoltán, szavalja Diószeghy Mihály 3 th. 5, Bevonulás az emékkertbe. 6. „Kossuth csillaga“, költemény, irta Hirsch Nándor, szavalja Nagy Kálmán 3 jh;

Az ünnepély alkalmából a városi dalárda mely készséggel vállalkozott a közreműködésre, hazafias dalokat ád elő; a kivonulásnál pedig, a Zsiga Józsi zenekara játszik indulókat.

Az ifjuság fölkéri a háztulajdonosokat, különösen a nagy-hatvan-, nagy-mester- és kis-mester-utczán lakókat, hogy az ünnepély fényének emelése czéljából házaikat lobogózzák föl.

— **Hazafias est** lesz holnap az aug. 2-diki csata emlékünnepe után Péter Pálnak csapó utczai vendéglőjében.

— **Az 1848—49-ik szabadságharczi emlékek** kiállitásának rendezői több értékes festményt rendeltek meg oly czélból, hogy azokat a becsesebb s értékesebb tárgyakat beküldő kiállitók közt dijak gyanánt osszák ki a kiállitás befejeztével. E festmények közt Kollarznak két igen sikerültnek mondható képe van. Az egyiken a Kossuth czeglédi beszédjét hallgató nagyközönséget látjuk, hogy mily lelkesedessel és (a képen jól kifejezett) áhitattal vették őt körül a derék alföldi magyarok. Az előtérben állók közül többen leborulva hallgatjak Kossuthot. E kép párja azt a hires jelenetet ábrázolja, mikor Kossuth czeglédi beszéde után másnap több ezer (minden fegyvert fogható) ember lelkesedve indul Pest felé kaszákkal, fejszékkel és ajkukon e Kossuth dallal. Minden küldemény az 1848—49 iki szabadságharczi kiállitás rendezőinek Budapestre a fővárosi vigadóba czimzendő.

— **Egy árva kis leány** érdekében hivjuk fel az emberbarátok figyelmét, hátha akad közöttük valaki, aki hajlandó lenne a kis 10 éves Tokaji Erzsiké t örökbe fogadni. Tudakozódásukra szives készséggel szolgál a kis leány gyámja Stefánó János szél étcza 2477 sz. a. lakásán.

— **A közkórház veszedelmének**, melyről legközelebbi számunkban megemlékeztünk, csakugyan az az okozója, akit kezdetben gyanitottak. — Nagy Imrének hivják a kis lelkü gyujtogatót. Foglalkozására nézve 53 éves, nőtlen, b.-ujvárosi illetőségü asztalos legény. Ő ugyan konokul tagadja, hogy felakarta volna gyujtani a kórházat. Azonban egy komédiás felismerte, hogy ő volt az, akivel akkor éjfélben a kórház mellett beszélt; azt meg ő maga is beösmeri, hogy az Eliziumban lakó szatócstól azelőtt két nappal petroleumot vásárolt, csakhogy ő azt állitása szerint orvosságnak vette a lába sebére. Az is bizonyos, hogy mikor a petroleumot vette, lábának semmi baja se volt. Alibéjét sem tudta igazolni. Nagy Imre a gyujtogatási kisérlet előtti napon felakarta magát vétetni a kórház betegei közé, de elutasitották, mivel nem látszott betegnek. — Most már az ügyészség kezében van a herostratesi dicsőségre szomjuhuzó nagy férfiu.

— **A hatvan utcza vásártéri** lóvonatu vasut igazgatósága tekintettel arra, hogy az aug. 2-diki emlékünnepély szokatlanul népesnek igérkezik, intézkedett, hogy délután 2 órától kezdve sürün közlekedjenek a vonatok a kiránduló közönség kényelmére.

— **Vasuti induló.** Rácz Károly uj indulót szerzett a fenti czim alatt a debreczen f. abonyi vasut megnyitása alkalmából, és azt Csávolszky Lajos urnak ajánlja föl. Az albumot diszesen bekötve a képviselő urnak, mint a vasutigazgatósága elnökének, arczképével ellátva, holnap este nyujtja át a Bikában tartandó banketten.

— **Nagyvárad ujjászületése.** Dus László Nagyvárad város főügyésze, mint lapunknak irják, inditványt nyujtott be a város törvényhatóság bizottságához az iránt, hogy a város ünnepelje meg ujjászületésének 200-ik évfordulóját. Ez az évforduló nap 1892. junius 6-án lesz, mert 1692. junius 6-án volt, midőn a török hordák elhagyták Váradot, Benkovics püspök hálaadó istentiszteletet tartott. Az inditványt a legközelebbi gyülés fogja tárgyalni és bizottságot fog kiküldeni, hogy az ünnepet készitse elő.

— **Halandóság a magyar városokban.** Előttünk fekszik egy kimutatás arról, hogy 28 nagyobb magyar városban a mult ev folyamán 10,000 lakosból hány ember halt meg. Ime a kimutatás: Sz. Fehérvár 255, Sopron 261, Brassó 263, Szeged 266 Debreczen 285. Pécs 298, Kecskemét 300 Békés Csaba 307, Versecz 312, Miskolcz 312, Czegléd 313, Nagy Körös 313, Budapest 319, Kassa 325, Békés 328, Temesvár 332, Zombor 342, Arad 345, Baja 344, K. Félegyháza 346, Makó 552, Jászberény 353, Kolozsvár 358, Pozsony 359, Szabadka 366, Győr 367, Nyiregyháza 387, Nagyvárad 398. A mi városunk tehát az ötödik helyet foglalja el, igy a halálozás nálunk aránylag elég kedvező. — Ha azonban nyolcz évi időszakot veszünk fel éu ugy állitjuk össze az átlagos halandóság eredményét, miután akkor Debreczen a 8-dik helyre jut, Nagy Körös és Pécs elibe kerülnek; Nagyvárad Pozsony Temesvár, Arad Győr és Kolozsvár mindakét esetben a legtöbb halálozással szerepelnek és még a mi hazai viszonyaink közt is rendkivül magos halandósági számmal tünnek ki. — Az eredmény legkedvezőtlenebb Nagyvárad szomszédra nézve.

— **Hajdumegye** államépitészeti hivatalához, a kers. miniszter megengedte, hogy addig is, mig Márta Miklós segéd mérnök állását elfoglalhatja egy müszaki dijnok felvétessék.

— **Női kereskedelmi tanfolyam.** Kiss József kir. tanfelügyelő ujabb értesitést küldött be hozánk a debreczeni ev. ref. felső leányiskola védszárnyai alatt felállitandó női kereskedelmi tanfolyamról, ujra figyelmeztetve az intelligens közép osztályt ezen tanfolyam szervezetére. Ezuttal — térszüke miatt — csak röviden emlitjük meg, hogy a tanfolyamra már eddig Debreczenből 23, vidékről 3, összesen tehát 26 nő jelentkezett. Jelentkezni még mindig lehet emtitett tanfelügyelő urnak várutczai 353 sz. a. lakásán, egészen augusztus 15 dikéig. A beküldött értesitést hétfőn közölni fogjuk. Az ev. ref. egyház teljes készséggel igérte meg a tőle telhető támogatást, igy nevezetesen helyiséget, fütést és világitást ad. Az alkalmas tantermet a felső leányiskolában tegnapelőtt választotta ki a tanfelügyelő Kiss Albert lelkész ur közbejöttével. Ez a tanterem azonban átalakitást igényel és ennek költségeit, amelyek különben sem sokat tesznek, a várostól fogják kérni. A városi hatóság reményeljük nem fog elzárkozni e csekély áldozat meghozatalától, midőn egy felekezet nélküli, közhasznu intézmény felállitásáról van szó.

— **Villám által sujtottak.** Csütörtökön d. u. a józsai felső kertben nagy égi háboru volt. Tóth Paterné és Szabó Imréné oda való lakosok egy százados diófa alá huzódtak meg, a midőn egy lecsapó villám mindkettőjüket agyonütötte.

— **Kholera nostrás B.-Ujvároson.** Balmaz-Ujvárosról az előljáróság jelentést tett a főszolgabiróhoz, hogy Tar Ferencz nevü munkás, aki az utóbbi időben az Ondódon Nagy József tanyáján volt alkalmazva a kholera nostrás tünetei között beteg lett. Ujvárosra akarták szállitani, de utközben meghalt. A hulla felboncolása végett Dr. Varga Géza t. főorvos kiutazott Ujvárosra.

— **Marhaszállitók figyelmébe.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter 30084/III/8 sz. a. elrendelte, hogy az Ausztria, Németország és Svájczba szállitandó állatok marhalevelei német forditással is elátandók. Leforditandók a marhalevél 3. 4. 5. 6. rovataiba irt adatok. A forditást a marhalevél kiállitója is eszközölheti a kiállitás alkalmával akként, hogy az illető rovatokba a magyar szöveg alá irja ennek német forditását. Általában azonban a forditásról a tulajdonos tartozik gondoskodni.

— **Versenykuglizás.** A pénzügyi tisztviselők a főtéri postaépulet kuglizó-kertjében augusztus hó 2-án, azaz vasárnap d. u. 4 órakor, versenykuglizást tartanak, melyre az egylet tagjait s az érdeklődő nagy közönséget ez uton is tisztelettel meg hivja a verseny tekézést rendező bizottság.

— **Nagy összegü életbiztositás.** A napokban elhunyt okányi Schwartz Samu csegei fődbirtokos, mint halljuk, 100,000 frtig volt biztositva a „New-York“ életbiztositó társaságnál. Ebben ugyan még nem volna semmi rendkivüli. A véletlennek különös játéka azonban, hogy az elhunyt halála előtt alig két hónappal biztositttá életét. A 37 évet élt férfi akkor viruló egészségünek látszott. Az intézet természetesen hiánytalanul kifizeti a biztositási összeget.

— **Nagylétáról** irják: Ermelleken mióta a filoxera pusztit, minden oly bus, lehangolt mintha épen hajdani emlékét, vig kedélyét siratná a vidék. Innen van tehát az is, hogy e vidék kevésszer akar a világközönség elé lepni. Nagylétán pedig jelenleg meglehetős fontos napi kérdések vannak. Vasut épités a mi talán élénkiteni fogja egy kissé e kihalt tájat, feleleveniti a kedélyeket, és meghozza a vigasztalást egy jobb jövőre. A másik kérdés, ami augusztus 11 én dől el, a jegyző választás. A pályázó igen sok, a mi épen nem csodálatos dolog, egy 6000—7000 lakossal, nagykereskedéssel biró gazdag községben s ezért mondhatni a vármegye minden részéből vannak pályázók. A választás ezért érdekesnek igérkezik.

— **Uj levélpostai szabály.** A tegnapi naptól fogva a postahivatalok nem fogadják el az olyan leveleket, melyek boritékának nemcsak felső, hanem alsó szélén is van valamely nyomtatás vagy képes ábrázolat. A postahivatalok ez eljárása miniszteri rendeleten alapulván, a levelező közönség érdekében van arra ügyelni, hogy olyan boritékokat ne használjon, melyeknek alsó, vagy oldalszéleire is van valami nyomtatva vagy rajzolva. A boritékok felső részéből sem vehet el a feladó nevét, czégét, lakását stb. megjelölő nyomtatás, vagy ábra többet, mint a boritéknak legfeljebb egy negyedrészét. A boritékra irni nem szabad egyebet, mint csupán a czimzést s a postának szóló figyelmeztető szavakat (pl. „ajánlott“ „post restante“ stb.) Nagyon jól teszi tehát mindenki, a ki e napokban nem teljesen szabályszerü levélboritékot használt, ha utána néz leveleinek s tudakozódik, vajjon megértek-e azok rendeltetésök helyére. Különösen a biztositási, kereskedelmi és bankirodák, ügynökök és alkalmazottak szoktak olyan czégnyomásokkal, ábrákkal és feliratokkal ellátott boritékokat használni, melyek az uj szabálylyal ellenkeznek, s ezek nagy károsodást szenvedhetnek, ha a szabálytalan boritékok miatt leveleik nem továbbittatnak.

— **Csávolszky Lajos bankettje.** Csávolszky Lajos, előbb a debreczen-f.-abonyi vasuttársaság igazgatóságának elnöke, a kinek neve elválhatatlanul van összefüzve a holnapután megnyiló vasut létesülésével, holnap este a Bikában bankettet ád a mütanrendőri bejárást eszközlő bizottság tiszteletére.

— **A mi püspökünk, meg a n. váradi zászlóavatás.** Egyik helyi hirlapban és a fővárosi lapokban tegnap közlemények jelentek meg arról, hogy Révész Bálint debreczeni lelkész s a tiszántuli ev. ref. egyházkerület püspöke visszavonta Csák Máté n. váradi lelkésznek a n. váradi iparos ifjuság lobogóavatási ünnepélyén való képviseltetésére nézve adott megbizást. A lapok egészen tévesen azzal okolják meg azt a vissza lépést, hogy Révész Bálint püspök csak utólagosan tudta meg Csák Máté leveléből az ünnepélynek kath. jellegüvé tevését és a kat. egyh. egyház jelvényének a keresztnek a lobogóra helyezését, igy — kénytelen volt a fölajánlott lobogószeget visszaküldeni. — A legilletékesebb forrásból nyert értesülésünk alapján felvilágositásul adhatjuk, hogy a megbizás visszavonása nem ilyen kicsinyes indokból történt. Főt. Révész Bálint püspök urnak már első, ismert tartalmu levele megirása előtt tudomása volt arról, hogy a lobogót Schlauch Lőrincz lat. szertartásu püspök „szenteli föl“, s ő sem a kereszttől, sem a kath. ceremoniáktól nem ijedett meg. Azonban nem volt tudomása még akkor a nagyváradi ev. ref. gyülekezet és a r. kath. egyház ottani feje között már előzőleg történt, a zászlóavatással egyáltalában össze nem függő ama sajnálatos és sérelmes eseményekről, amelyeknél fogva az ottani ev. ref lelkészek protestans öntudatuk és önérzetük feláldozása nélkül a megállapitott programm szerinti zászló ünnepélyen közre nem müködhettek. Ily körülmények között főt. Révész Bálint püspök ur nem kényszeritbette n.-váradi lelkésztársait arra, hogy képviseljék őt ott, ahol nekik lelkiösmeretök tiltja, — ismételjük már előzőleg felmerült igen fontos okoknál fogva — a megjelenést. Ezért vonta vissza a főt. püspök ur a felhatalmazást, de változatlanul fenntartotta az ünnepély rendező bizottsága és az iparos ifjuság egylete iránt táplált becsülést és jóindulatát.

— **Az egri dalkör Debreczenben.** Az egri dalkör f. hó 5-én Egerből indítandó külön kéjvonaton testületileg ide érkezik d. u. 4 órakor. A debreczeni dalegylet zászlóval, testületileg fogadja őket a vasutnál, majd a városba bejövé a helyi vasuton a „Margit“ fürdőt tekinti meg, este pedig 9 órakor változatos müsorral a kitünő hirnévnek örvendő egri dalkörnek esetleges közreműködésével a nagyerdei vigadóban nagyszabásu dalestélyt tart. Nem szenved kétséget, hogy két ilyen jeles dalegyletnek testvéries találkozása bizonyára a legnagyobb rokonszenvvel fogadtatik a közönség részéről s az egri csinos leányok és asszonyok, a kik ez alkalomra a kéjvonaton nagyszámban fognak megérkezni, a közönséget rendkivüli nagyszámban fogják a tervezett dalestélyre vonzani. Örömmel mondunk üdvözletet vendégeinknek! Ime a füzesabonyi vasut már megnyitásakor két magyar várost hozott közelebbi ismerettségbe, melyből, hogy igaz barátságfejlődjék ki, szivünkből kivánjuk. A dalestélyre a belépti dij oly csekély, 50 kr, hogy azt bárki is nélkülözheti.

— **Névváltoztatás.** Pulgrosek János debreczeni lakos és fia Jenő nevét belügyminiszteri engedélylyel „Pálfi“-ra változtatta. — Koh József Kabai lakos pedig „Kovács“-ra változtatta nevét.

— **Megszünt lap.** Mint értesülünk, a Vadon Sándor szerkesztésében megjelenő „Debreczeni Hiradó“ nak holnap jelenik meg az utolsó száma.

— **A debreczeni szőlőkben** is a napokban fellépett szőlőbetegség (peronospora) elleni védekezésről Domokos Kálmán gazdasági tanintézeti igazgató, egy hasznos [illegible]

---

találta szivébe röpiteni. A vadász puskáját tisztogatta, s a töltött fegyver hirtelen „elsült.“

Eltemették, és ez nagyon jó volt reá nézve.

A szép asszony szégyenével, szegénységével s egyetlen fiával elmenekült a világ nyelve elől, és bizony mondhatom sok keserü napja volt az életben.

Nem a szegénység fájt neki, hanem az, a mi a szegénységgel jár: a lenézés, a megaláztatások. Most tudta csak, hogy mi az a a lelkibánat! ...

Óh!... az élet nagy mester. sok büszke gőgöt megtört már.

Az urfinak is nagyon jól jött most a tudományos kiképeztetése. Mint házitanitó tisztességesen megélt. Persze, az uri passziókról örökre le kellett mondania!

Az asszony, most már a szegény özvegy asszony, szenvedett legtöbbet.

A ragyogás, a fény elmult, s ezzel — ünnepeltetése is. Hervadt, öregedett a bánattól, a fájdalomtól, mely ott rágódik a szivgyökerén, és elkeseriti az emlékezet perczeit.

A sok „uri vendég“ közül nem látogatta meg senki, senki ...

Hajdan bőkezü volt a hiuságból, s most a jó barátok hátat forditottak mind.

Ekkor eszébe jutott a „szegény“ rokon.

A becsületes szabó mesterrel időközben meg az a nem mindennapi dolog történt, hogy valahol Amerikában, ugy hiszem Bostonban, meghalt egy évekkel ezelőtt oda kivándorolt kollégája, a ki tetemes vagyonát a szegény ördögre hagyta.

Az nagyságos ur lett menten.

Ehez a szerencse fiához látogatott el többször az egykor büszke asszony, s itt szivig sebezte az, hogy a mellőzött rokon szivélyesen és nyájasan fogadta őt. Éppen nem jutott eszébe hasonlót hasonlóval visszafizetni. E nemes nagylelküség megtörte a megszégyenült nagyvilági nőt, a fényes társaságok egykori királynőjét, s egy csillagos éjszakán — a fényes bálok évadjában örökre lehunyta csábos szép szemeit ...

Ovidius.

czikket küldött be hozzánk, melyet térszüke miatt csak lapunk legközelebbi számában közölhetünk.

— **Az augusztusi nagyvásár közeledik.** A vásártéren még csak kevés előjele látszik, ha csak Lódi János hippodromát annak nem tekintjük. — A vásár csak hétfőn reggel kezdődhetik 6 órakor, addig a bőrvásárban nem szabad kirakodni. — A jövő vasárnap, vásár vasárnapján a vasárnapi munkaszünet nem lesz kötelező. Akkor szabad lesz az árulás. A boldogasszonynapi vásár sorozata a következő; augusztus 3-án Hétfőn, 4-én Kedden, 5-én Szerdán bőr, gyapju, méz, dió stb. továbbá toll, iparczikkek, gabonanemüek és mindenféle termény. 6-án és 7-én, Csütörtök és Pénteken: juhvásár. 8-án és 9-én, Szombat, Vasárnap: sertésvásár. 9-én és 10-én, Vasárnap, Hétfőn: lóvásár. 10 én és 11-én, Hétfőn, Kedden: baromvásár. Megengedtetik, hogy habár a bőr, gyapju, méz dió stb. ipórczikkek, gabonanemüek és egyéb terményekre nézve az elővásári heteknek hétfő, kedd és szerda napjai vannak vásári napokul kijelölve, az említett czikkek és termények a vásár egész folyama alatt árulhatnak. Debreczen, 1891. Január 8.

— **Veszedelmes találmány.** Egész Párizs egy amerikai föltalálón mulat most, a ki szabadalmat kért — egy elektromos füzőre. Ez az uj találmány hivatva van arra, hogy örökre biztositsa a jó erkölcsök uralmát. A dolog abból áll: Ha valami vakmerő imádó karja meg találja nyomni ezt az érdekes ruhadarabot, a füző rögtön a lokomotivéhoz hasonló füttyöt hallat. A feltaláló azt állitja, hogy már három leányának sikerült férjet találnia azáltal, hogy a füző a kellő pillanatban mindig fütyült s az imádó érzelmeit igy nyilvánosságra hozta.

— **A debreczen f. abonyi vasut menetrendje.** Megkaptuk a megnyitás alatt lévő debreczen f. abonyi és ohat polgári vasut menetrendjét, mely a megnyitás napjától lesz érvényes. Az uj vasuton a menetrend szerint naponta mindkét irányban két két vonat közlekedik, ami lehetőleg legjobban megfelel a vidék érdekeinek. Naponta csak egy-egy vonat megy megszakitás nélkül végig az egész fővonalon. Mig a másik két két vonat egy felől Debreczen és Ohat-Kocs, másfelől Füzes Abony és Ohat-Kócs között közlekedik a mely mintegy választó pontot képez a hajdumegye debreczeni és a hevesmegyei érdekeltség között. — Ohattól polgár felé szintén két két vonat tartja fenn a közlekedést, melyek Ohatnál mindkét irányban csatlakozással birnak. Mint érdekes tudni valót fölemlitjük hogy a Hortobágyot egy nap alat kényelmesen meglehet járni.

A menetrend a következő:

	vegyes vonat 3212 sz. indul reggel	3214 sz. indul délután
Debreczen	4 ó. 26 p.	4 ó. 31 p.
Debreczen vásártér	4 ó. 37 p.	4 ó. 44 p.
Macs	5 ó. 7 p.	5 ó. 14 p.
Nagyhát	5 ó. 17 p.	5 ó. 24 p.
B.Ujváros	5 ó. 52 p.	5 ó. 29 p.
Hortobágy	6 ó. 40 p.	6 ó. 37 p.
Ohat-Kócs (érkezik)	7 ó. 18 p.	7 ó. 15 p.
		3214 sz.
	indul	indul délben
Ohat Kócs	7 ó. 46 p.	2 ó. 17 p.
Egyek	8 ó. 1 p.	2 ó. 32 p.
Tóhát	8 ó. 12 p.	2 ó. 43 p.
T.Füred	8 ó. 40 p.	2 ó. 59 p.
Poroszló	9 ó. 20 p.	3 ó. 38 p.
Kétutköz	9 ó. 41. p.	3 ó. 59 p.
Eger Farmos	9 ó. 55 p.	4 ó. 13 p.
Mezőtárkány	10 ó. 10 p.	4 ó 26 p.
Füzesabony	10 ó. 26 p.	4 ó. 42 p.
Budapest	1 ó. 40 p.	9 ó. 20 p. este.

A 3212 sz. vonatnak csatlakozása van Debreczenben a 904 sz. vonathoz Ohat Kócson a 3311. és 3312. sz. vonathoz, F.Abonyban a 201, 804, 204 és 2202. sz. vonathoz.

	3211 sz. indul d. e.	3215 sz. indul d. u.
Budapest	7 ó. 25 p.	2 ó. 20 p.
F.Abony	11 ó. 20 p.	5 ó. 30 p.
M.Tárkány	11 ó. 37 p.	5 ó. 47 p.
Egerfarmos	11 ó. 49 p.	5 ó. 59 p.
Kétutköz	12 ó. 01 p.	6 ó. 11 p.
Poroszló	12 ó. 35 p.	6 ó. 45 p.
T.Füred	1 ó. 35 p.	7 ó. 12 p.
Tóhát	1 ó. 02 p.	7 ó. 27 p.
Egyek	1 ó. 28 p.	7 ó. 38 p.
Ohat-Kócs (érk.)	2 ó. 07 p.	7 ó. 52 p.
		3213 sz. indul roggel
Ohat-Kócs	2 ó. 42 p.	5 ó. 50 p.
Hortobágy	2 ó. 51 p.	6 ó, 27 p.
B.Ujváros	3 ó. 40 p.	7 ó. 16 p.
Nagyhát	4 ó. 05 p.	7 ó. 39 p.
Macs	4 ó. 16 p.	7 ó. 50 p.
Debreczeni vásártér	4 ó. 45 p.	7 ó. 18 p.
Debreczen	4 ó. 54 p.	8 ó. 27 p.

A 3211 sz. vonatnak csatlakozása van Debreczenben a 3005, 908, 905 sz. vonathoz, Ohat-Kócson a 3313 és 3316 sz. vonathoz, F.Abonyban a 201, 804 és 2201 sz. vonathoz.

	3312 sz. indul d. e.	3316 sz. indul d. u.
Ohat-Kócs	8 ó. 05 p.	2 ó. 30 p.
Csege	8 ó. 30 p.	2 ó. 55 p.
Cserepes	8 ó. 45 p.	3 ó. 10 p.
Sz.Margitta	9 ó. 03 p.	3 ó. 28 p.
Folyás	9 ó. 21 p.	3 ó. 46 p.
Polgár	9 ó. 38 p.	4 ó. 03 p.
	3311 sz.	3313 sz.

	indul reggel	indul délben
Polgár	4 ó. — p.	1 ó. 50 p.
Folyás	4 ó. 18 p.	1 ó. 27 p.
Sz.Margitta	4 ó. 38 p.	1 ó. 09 p.
Cserepes	4 ó. 54 p.	12 ó. 53 p.
Csege	5 ó. 12 p.	12 ó. 33 p.
Ohat-Kócs	5 ó. 35 p.	12 ó. 15 p.

Merész tervek a XIX. század végén.

A XIX. század utolsó két évtizedét bámulatot keltő technikai és ipari tervek és vállalatok koronázzák; de még mindég ujabb és ujabb, merészebbnél merészebb tervek tünnek fel, melyeket az idő kell, hogy lassacskán megérleljen.

Sokat irnak e tervekről pro és kontra s legtöbbnyire az elháritathatlan akadályok azok, melyeket e tervek kivitelével szemben előtérbe helyeznek. Pedig hát a technikai segédeszközök tökélesülése, mely szakadatlanul előrehalad, rendesen nem talál kellő méltánylásra az ellenzék részéről; ugy a mechanikai, mint a robbantó szerek napról-napra javulnak és szaporodnak. A főkérdés azonban, mely körül a tervezetek legtöbbje megfordul, mindig az, vajjon az ily merész vállalatokba befektetett tőke meghozza-e kamatait és pedig belátható időben és oly mértékben, hogy ujabb vállalatokra ösztönözzön. Senki se vállalkozik valamire csak azért, mivel a vállalatot keresztülvihetőnek tartja, hanem a főrugó száz eset közt kilenczvenkilenczben — a haszon. Az érett, tapasztalt ember nem tektet be pénzt ott, ahol valamely formában nem reméli annak gyümölcsözését.

A már munkába vett trans-szibériai vasut a jelenlegi előirányzat szerint közel 500 millió forintba fog kerülni s bizony évek hosszu sora kell ahoz, hogy a költségek megtérüljenek; az első évtizedben aligha fog csak mérsékelt kamatokat is hozni. Másfelől azonban a haszon, mely e merész vállalat által a sürü népességü Európára háromolhat, ma egyelőre még fel se becsülhető; e vasut épitését politikai indokok is nagyban elősegitik.

Egy másik tervet szintén politikai okok mozditanak elő: az a terv t. i., hogy Kronstadt és Sz.-Pétervár csatorna által összeköttessék a Fehér tengerrel. Az utnak több mint fele természetes viziutakkal bir s igy a kivitel nem mondható tulságosan nehéznek. E csatornaépités kereskedelmi előnye az lesz, hogy a tengermenti termékek olcsón és kényelmesen juthatnak az ország belsejébe, viszont a belföld termékei, különösen az ásványtermékek, épp oly könnyen jutnak a tengerhez.

Brit tőkepénzesek buzgón foglalkoznak egy Irhon és Skóthon közt létesitendő alagut tervével, melyen át az utazók, levelek stb. Belfastból Glasgowba négy óra alatt juthatnának el.

A beringtengeri vasut terve még csak alig bontakozott ki pályáiból, de a mérnökök szakadatlanul foglalkoznak vele.

Egy hid szerkezete az Angolországot és Franciaországot elválasztó csatornán át Renault mérnök által sokkal előnyösebbnek s praktikusabbnak hirdettettik, mint az alagut terve.

Egy belga mérnök számitásaiban annyira megy, hogy ha hinni lehet neki, arra a végkövetkeztetésre jutunk, miszerint 60—70 év mulva az egész élet nem lesz más — mint egy hajtóvadászat. Az illető mérnök ugyanis kiszámitotta, hogy belátható idő mulva lehetséges lesz 23 nap alatt a föld körüli utat megtenni. Ennek előfeltétele persze az, hogy a trans-szibériai s az ismeretes amerikai vasuti terv megvalósul, t. i. az észak-délamerikai összekötő vasut, mely egymaga 9000 mértföld hosszu lenne; a belga mérnök reméli, hogy e tervezet 1905 körül már megvalósul, ugyhogy akkor egy utas Buenos-Ayresben a vasutra szállva, addig nem lenne kénytelen kocsijából ki se lépni, mig Párisba nem ér, vagy pedig Pétervárról vasuton egyhuzamban röpülhet Newyorkig.

A debreczeni csata évfordulóján.

Az 1849. Aug. 2-diki debreczeni csata egy gyászos kimenetelü episodja a 48—49-iki dicső eseményeknek. A maroknyi honvédsereg a tizszerte nagyobb erővel szembe rövid ellenállás után visszavonulni volt kénytelen. Azok, kik e pár órai, de egyik legvéresebb harczban elestek, itt nyugosznak közel e város falaihoz. Sirhalmukat a vérökkel áztatott föld zöld pázsitja s a kegyelet virág koszoruja boritja, szellem nyelvökön beszélve a hősök lelkeivel, hogy a hála s az imádat még nem halt ki, szent lángja még lobog a rokonok keblében, kiknek számára e szeretett édes hazát oltalmazák.

Holnap Augusztus 2 án évfordulója lesz e véres ütközetnek.

A tanuló ifjuság felemeli ismét, mint minden évben az ünneplés zászlóját, sorakozzanak alá, kik e drága hamvak emléke iránt adózni óhajtanak. Azon névtelenek emlékezete, — kik vérök árán nem csak elismerést, de dicsőséget s hódolatot szereztek a magyar névnek, — azok emlékezete szerint kötelességre hiv s mi kik büszkén valljuk magyarnak magunkat, büszkén e hősöket magunkénak: ime most ismét alkalmunk lévén, tegyük meg emlékök iránt kötelességünket, vegyük körül imádattal a drága sirt, hol duló csaták után az ő poraik nyugodnak, koszoruzzuk meg a halmot, mely nem a fájdalom szemfedele de ragyogó dicsőség tanu jele s büszkeségünk fényes oltára:

Nem csak a tanuló ifjuság, de a nemzet s legközelebbről e város közönségének ünnepe e csata évfordulati napja, zarándokoljon ki tehát a szentelt porokhoz e város egész teljességében, hol midőn lerójuk a kegyelet, a hála adóját, egyszersmind a drága tetemek felett tanuljuk meg igazán szeretni a hazát.

A rendező bizottság.

REGÉNY-CSARNOK

Egy becsületes asszony története.

— Regény 1 kötetben. —

Irta: R. P. O. 53.

(Folytatás.)

Szemtől szembe állottak az alacsony sötét kis szoba homályos, zavaros derengésében. A bősz vihar künn fokozódott dühöngésében, az omló, szakadó eső a gyors villámok és szörnyü dörgések közepette rohanó patakként folyt alá az égből tompa zugással verődve a kis házikó tetejére, több helyen silány gerendázott födelen át becsurogva, a suhogó széltől az apró bezuzott szennyes ablakhoz csapkodva.

Ilona szoborszerü mozdulatlanságban, földhöz szegezett lábakkal állt meg egy helyben. Minő szép, minő csábitó, ebben a fe zes amazonban, mely bóditó, kecses vonalakban tünteti fel junói termétének tökélyét. Miklós megzavarodik kerekre nyilt szemeinek csillogásától, mely oly féktelen a szörnyü ri dalomban, növekedő szenvedélyében kéjes mámorral, páratlanul ékesszólóan szórja a bübájos nőre sóvár reszketegséggel ragyogó, hizelgő, magasztaló, csábitó bókjait, akár csak, mint a vén bünös Jupiter aranyait az igéző szép Danae fölé.

Ilona összevont szemmel, oly hangon, melyben kifejti egész rémületét egész megvetését utasitja vissza a kába ember láza szavait.

Miklós közelebb akart lépni a remegő, háborgó nőhöz, a mint közelben a villám hatalmas suhintása egy nagy tölgyet ketté szelt, oly detonatióval, mely erősen megrázta a földet. Nehány másodperczre mindketten megszeppenve állottak, nem mertek összenézni.

De ez a férfi, kiben a kigyult vulkán tüzes lávája elhamvasztott minden szentet, nemest, magasztosat, egyedül az érzékiség féktelenül felcsigázott ösztönének engedve, nem döbbent vissza az ég rettenetes haragjától sem. Sötét bensejében örületesebb vihar dult. Az égő vágy az utólérhetetlen után, a fennesapongó bünös szenvedély korlátlan uralma megbomlasztá agyát, magával ragadta kérlelhetetlenül, megmérgezte lelkét, befertőzte benne a becsület érzetét. A végzetes tragicum örvénye szédületes tátongató, rengő mélységével, féktelen szilajsággal vonzotta, ragadta magához. Nem védekezett már többé, nem küzdött a csáb ellen, megrögzött könnyelmü voltánál fogva talán soha sem is küzdött erélyesen a rosz ellen, szabad tért engedett azon érzelmeknek, melyek ostromolták, mert kéjesen izgatták.

Már nem tartja többé vissza semmi a gyalázattól, nem riad vissza tönkre tenni családja boldogságát. Nem hiszi, hogy a kárhozatos bün következményei elmaradhatatlanok. Szerinte a bün okos és óvatos. Vétkezik mindenki ezen a szép világon, kinek esze van és szenvedélyes vér heviti ereit és senki sem jön nyomára, hogy leggyakrabban az arcz méltóságos nyugalma bünt álarczoz.

Miért volna ő jobb mint mindenki.

Kéjes, mély sohajjal, mely majdnem a torkába fuladt, a szenvedélytől elfehéredett dult arczczal, a vértől átfutott égő szemmel huzódott közelebb, reszkető kezét kitárva Ilonához, a ki felsikoltott, ösztönszerüen meghátrálva, annak az embernek az érintésétől egész valójában összerázkódott. — Örülten! Nyomorultul szeretem! kiáltá Miklós fulladozva. a lelkében pusztitó szenvedély heves forrongásától kábultan, eszeveszetten, a kéjes önkivülettől szédületesen tovaragadtatva.

— Hitvány elaljasodott gyáva lélek vete medhetik ilyen nyilatkozatra, sikolta metszően a sértett, bántalmazott nő, félelmének teljes irtózatával, megvetésével, undorával. Szivét a rohamos dobogás majd szétszakitá. Agyában felvillant a helyzet minden veszélye. Eddigi nyomorult eljárásai után következtethette, hogy még a vad erőszakosságtól sem riad vissza ez az elvetemült lélek.

— Hagyjon el, irtózom förtelmes lényétől, kiáltá parancsoló, fenyegető hangon.

— Oh! Jól van, csak szidalmazzon, káromoljon, mindent eltürök. De bánjon bár velem a legkegyetlenebb módon, mégis szeretni fogom, suttogá kéjédesen közelebb hajolva a megbomlott agyu ember és ideges reszketéssel folytatá: Vétkeztem egykoron ön ellen, tönkre tettem fellengzős ifju szive boldog álmát, felzavartam nyugalmát és hirtelen ott hagytam minden fontosabb okadatolás, minden behatóbb magyarázattétel nélkül, elvettem nőül egy leányt, holott igazán csak önt szerettem, csnpa számitásból, önző érd kből, a lényeges előnyök mérlegelésével. Nemtelen eljárás volt. Kétségtelenül igaz. De minden bün magában rejti a bünhödést és én a kelleténél jóval jobban lakoltam dőre vétkességemért. Önnel szemben elkövetett vétkemért ezerszeresen bünhödöm, ön helyett elvettem egy együgyü bohókks gyermeket, a ki sohasem lehet nekem az, a ki ön lett volna, a ragyogó, az isteni hitves, mellette olyan üres, olyan sivár marad életem örökre.

— Oh, szegény Marceline! dadogá fájdalmasan Ilona.

— Oh, Ilona és a mióta önt ujból megláttam, örületes módon szenvedek, az ön után való leküzdhetetlen forró vágy pokoli kinokkal marczangolja lelkemet. Ellenállhatatlan csábitó hatalma felzaklatja egész lényemet, ha önt látom feledek mindent, nem látok, nem hallok, nem érzek semmit, csak az az egyetlen égő vágy uralkodik bennem és felettem, hogy önnel egyesülve elmerülhessek abban a kimondhatatlan nagy és mély gyönyörben, mely után felcsigázott vérem minden cseppje örületesen eped.

— Oh, minő elvetemültség, minő szörnyü elaljasodottság. Egy férfiu, kit a nagy világ becsülésével, megkülönböztető tiszteletével el halmoz, ki az emberiség érdeklődő tekintetét folytonosan magán tudja tartani, az nyomorult játékszerévé aljasul utálatos szenvedélyének. Hihetetlen gyalázat. Minden szava gyülöletet és undort támaszt bennem.

Mert ez a beszéd egy a szentségtöréssel, a testvér gyilkossággal, a szörnyü vér förtelemmel. Engedjen ki, nem hallgathatom meg tovább. Önből kihalt a becsület utolsó szikrája is.

— Irgalom, nem engedhetem el. Ne szakitson félbe, engedje folytatnom, kiáltá Miklós a szörnyü forró láztól emésztve, mig szeme, mint a surlódó phosfor káprázta tóan szikrázott, arczán gyorsan ismétlődtek a convulziv rángások, megdagadt ereiben a hullámzó vér hevesen lüktetett.

— Győtrelmesen viaskodtam ember feletti erőmegfeszüléssel az észbontó, romboló pusztitó szerelem ittasságában, de nem birom tovább ezt az elégető iszonyu harczot. A téboly vesz rajtam erőt, ha meg nem hallgat. Oh! szeress! szeress! Imádlak, nem élhetek birhatásod nélkül, csak egyetlen egyszer légy igazán az enyém, csak egyetlen egyszer mond, hogy szeretsz, csak egyszer érezzem ajkidat ajkaimon, és nézhessek közelről, nagyon közelről tenger mélységü szemedbe. Jer hevesen ölelő karjaimba, végteienül szeretlek. Indulj meg őrjitő szenvedésemen. Emlékezz vissza arra az édes, bübájos, aranyos multra, mikor ártatlan ifju lelked eszményi fellángolásában először fogadott be magába.

Oh! szerettél, hiszen nem tagadhatod, sőt tudom, érzem, hogy még most is szeretsz. Még mindég szeretsz, igen, tudom csak dőrén általtad magad, hogy a mult el van temetve. Nem igaz, bármennyire is igyekezel erősnek látszani, mégis kiolvastam szemed tekintetéből, egész lényed rettegéséből, hogy nem feledtél, hogy ujra felgyult szivedben az a lappangó láng, melyet örökre elfojtottnak hittünk vakmerő elbizakodottságunkban mindketten. És miért taszitanók el magunktól a boldogságot, mely örökre bájos titka marad mindkettőnknek, legyen szived az enyém, hiszen a végzet is egybefüzte lelkeinket, a szerelmünk édes felséges pillanata fölér az egész élettel és boldogságának csábos varázsát a leghosszabb élet sem fogja kimerithetni.

Miért üzesz el magadtól, mikor szeretsz, mikor az elvetemülésig szeretlek? Lemondjunk és feláldozzuk magunkat a becsület üres fogalmának, mikor tudjuk, hogy utánunk a megsemmisülésen kivül ugysem jő már semmi más.

Erre a lázas szavakra egész valójában szörnyen reszketve oda vetette magát a föld porába, édesdeden, halkan suttogva mint a lombsuhogás, mohón esdve, meginditóan könyörögve, kinos vergődésében a széditően szép nő ruhája szegélyét forró remegő ajka széléhez nyomva és Ilona látta mint tolul a könny az erősek erősének szemébe, ennek a bátor férfiunak a szemébe, ki bátran, edzetten, vakmerő elszántsággal szembe szállt a tigrisek, az oroszlánok vad ijesztő dühével, és kit ő egykoron annyira szeretett. Oh! minő sátáni kisértés. Ez meghaladja a gyönge nő erejét. Az a férfi, a ki legelsőbben vonzotta és megragadta ártatlan lelkét az ime meg lázkodva vivódik lábainál iránta való forró szerelme határtalan kinlódásában. Elszédült egy pillanatra az emésztő lángtól, az égő forró lehelettől, mely imádottja dult lelkéből feléje terjengett. Tévetegen jártatá körül a homályos ürben megriadt tekintetét, agya zugott, félelmetes lidérez nyomás feküdte meg mellét. Künn a még egyre tomboló elemek pokoli harcza fenyegetően dühöngött, a hegy lejtőjéről a szurdékokban szilaj zuhatagokban hömpölygött alá a zavaros viz tajtékzó fehér fodraival, a tenger morgásához hasonlóan csapkodva a menekedők silány ajtaját és már már a küszöbön való áttöréssel fenyegetve. A boldogtalan, megrémült asszony nem látott, nem hallott már semmit, chaos zsibongott fejében, a szenvedélytől lenyügözött férfiu szánalmat gerjesztő, szörnyü kinlódása teljesen megzavarta eszméletét

Már nem gondolt arra, hogy a csábító önkényének van kiszolgáltatva, hiszen itt van a közelben a lovász fiu, válságos pillanatban utána kiálthat, de a szánalom fogta el a könyörtelen küzdelmek láttára, ez össze facsarta a szivét, ez sajátságos gondolatokra terelte; a kimerüléstől, a kétségbeeséstől, fájdalmától már majd nem össze esett Győtrő láz fogta el, melyben összefüggés nélküli szavak tolultak ajkaira. Megsajnálta ezt a férfit és már elveszettnek hitte önmagát. Végre összerezzenve felocsudott a nyomasztó kábulatból. Akarat ereje hirtelenül megaczélozta roskatag, fáradt, elgyengült valóját, kuszált agyvelejét. Zihált, keble erősen fellélegzett és szivszakadó görcsös zokogással kiáltá:

(Folyt köv.)

Gyümölcstermelés Debreczenben.

A gyümölcstermelés Debreczenben uj irányt kezd venni. — Ez ideig alig vittek ki tőlünk valami csekélységet, nem is vihettek, mivel a kertekben távolról sem termett annyi, amennyi a belfogyasztást fedezte volna, és a közeli falvakból, főként pedig az Érmellékről nagy mennyiségü gyümölcsbehozatalra volt szorulva Debreczen. Tavaly még inkább, pedig az idén mégis azt tapasztaltuk, hogy idegen kereskedők keresik fel gyümölcs piaczunkat s különösen a baraczkot, szilvát, szőlőt métermázsa számra szedik össze és szállitják külföldre, részint Bécs felé, részint Galiczia felé, arról nem is szólva, hogy dinye kivitelünk annyira emelkedett, hogy vaggon számra viszik ki tőlünk.

A lakosság jövedelmeinek ez uton is való növekedése tagadhatatlanul örvendetes jelenség; de mindaddig, mig a gyümölcsfa ültetés is a kereslet arányában terjedni nem fog, — még eddig pedig kevés jelét észleltük ilyen mozgalomnak — a gyümölcs kereskedésnek, mint gazdasági tényezőnek hatása egyoldalu marad.

Mert ha a kereslet növekedésével a kinálat is nem növekedik: ez megdrágitja a gyümölcsöt, nem az idegen kereskedőre, nem is a termelőre nézve, hanem a helybeli fogyasztó közönségre nézve. A termelő annak, a ki terményét egyszerre, tömegesen veszi, olcsón is szivesebben oda adja; a ki pedig keveset akar venni, annak már fölcsapja az árakat. — Ha nem fogunk eleget termelni, annak az a következménye is lehet csakhamar, hogy az idegen kereskedők elmaradoznak, mert miért fáradjanak ide, ha nincs mit vásárolni.

Azért nem tudjuk eléggé ajánlani, hogy a lakosság a nemes gyümölcstenyésztést minél szélesebb körben igyekezzék meghonositani. — A mezőgazdaság mellékágai között kevés van, mely ugy kifizetné magát. — Ezt legjobban bizonyitja N.-Körösnek és Kecskemétnek a példája. — Miért ne tudná Debreczen is követni e két város példáját!

Közgazdaság.

Sertéstenyésztésünkről.

Hazánknak 5 milliónyi sertés állományában a zsirsertés dominál. Az angol, amerikai és mecklenburgi hussertések mellett azonban előfordul nálunk az u. n. szalontai és a hegyi disznó, mely inkább husos állat. Ugy e kettőnek, mint a mangaliczának is, az itt felvett szempontból különösen két hibája van; t. i. nem elég szapora s nem fejlődik elég gyorsan. A két hiba kiköszörülésén fáradoznak nálunk azok, kik angol és amerikai meg u. n. mecklenburgi disznóval keresztezik a hazai anyagot, husosabb haszon egyedek előállításának czéjából. Hát ez a törekvés egészen alkalmas volna arra, hogy hazánk is, meg a külföld is, husos disznóval ellattassék, ha — és itt a bökkenő — ha az kiterjedtebben üzetnék és ha aztán értenők a módját annak, hogy az igy megtenyésztett disznó, hizlalóba fogva, tulságosan el ne zsirosodjék. De minálunk már majdnem kiirthatatlan szokás a disznót legelővel, makkoltatással vegyes kukoricza és árpa eleségen feljavitani és kihizlalni s ez a mód szerfelett alkalmas is sok és olvasztásra nagyon jó zsiradék előállitására, de semmiképen sem alkalmas tartós és jó hentes-árunak való anyag produkálására.

Meg van az már régen mondva, hogy kivált a kukoricza minden sertést zsir sertéssé alakit, s ez tagadhatatlanul igaz — etetési eljárásunkkal szakitanunk kell hát, mikor husos árut akarunk előállitani oly sertésekben, amelyek különben is inkább zsirsertések, de akkor is, ha husos fajta sertéssel akarjuk ezt a czélt elérni. De persze ezt könnyebb kimondani, mint megcselekedni, mert minálunk pl. a hüvelyesek, melyek nagyon alkalmasak volnának a czél elérésére, eddig oly csekély mérvben termesztetnek, hogy legfeljebb mint emberi táplálék jöhetnek számitásba; minálunk a szintén czélhozvezető tejhulladékok is ezideig nagyon vékonyan csorognak, a nagyvárosok rendkivül becses konyhahulladékai pedig kárba vesznek. Hát hiszen ne engedjük ezeket kárba veszni s termeljük, állitsuk elő amazokat nagyobb mennyiségben! Igenis — — de minthogy ezt nem igen tehetik meg egyesek, tegyék meg szövetkezetek!

Gondolkozzék e felett bárki, s rá fog jönni, hogy nem olyan fa ez, amelybe a vállalkozás fejszéjét bele vágni félő volna. — Hiszen ime itt környezi mindjárt Debreczent egy falvakkal megrakott s helyi érdekü vasutakkal átszelt homoktenger. Mi volna egy okosan megalakitott szövetkezetnek, pl. oly sertésjavitó telepnek a fölállitása, amelyek a tejhulladékokat, a város óriási mennyiségü konyha, zöldséges kert hulladékát s egyéb alkalmas sertéseleséget központból beszerezve véle tenyésztőktől vásárolt vagy a szövetkezet tagjai által beállitott alkalmas malaczokat följavitana s aztán akár a helyi, akár a kőbányai, akár más piaczon áruba bocsátana. De én tovább megyek s azt mondom, hogy ha a tenyésztő pl. angol magyar keresztezésből eredt, $^2/_3$-ad vérü, 6 hónapos malaczokat vethetne, mondjuk a kőbányai piaczra, oly számban, hogy azért pl. Németországból megmozdulni érdemes volna, megmozdulna az a német, de megmozdulna más is, és vinné az ilyen nem kész husárut is haza s följavitaná a maga czéljaira ő maga is!

A DEBRECZENI
telefon vállalat **Julius** havi kimutatás.

NÉVSORA
beszélő állomásainak.

75. Államvasutak üzletvezetősége.
69. Államvasutak állomástőnöke.
42. „Angol Királynő" szálloda.
34. Dr Balkányi Emil orvos.
40. Dr. Balkányi Miklós ügyvédi iroda
91. Dr. Balkányi Miklós lakás.
84. Bauer és Társa gépgyára.
36. Berger Henrik iroda.
8. Berger Henrik, nyári l.
14 „Bika" szálloda,
37. Berger Jenő müépitész lakása.
93 Dr. Burger Péter orvos.
65 Dr. Balkányi Ede orvos
83 Casinó.
70 Csanak József füszerkereskedése.
88. Csanak József nyári l.
90. Dr. Csikos Sándor orvos.
18. „Debreczen" szerk.
35. „Debreczeni Ellenőr" szerkesztősége.
55 „Debreczeni helyi vasut" irodája.
20. „Debreczeni hirlep" szerkesztősége.
43. „Debreczeni helyi vasut" nagyerdei indóh.
2. Dohánygyár.
52. Első magyar ált. biztr. társaság.
9. Epreskerti faraktár
79. Első debreczeni fakereskedő társaság irodája.
17. Első debreczeni fakereskedő társaság fiók-üzleti irodája.
46. Főerdömester.
68. Főispán.
6. Feischl Fülöp és Fia cég.
13. Fürst Mátyás és Fia czég és Aron Miksa cég.
86. Frohner szálloda.
85. Glück Adolf pinczér ügynök.
60. Gebauer Károly koporsó gyára
62. „Hungária" kávéház.
81. Ipar és kereskedelmi bank.
94. Iparegyesületi takarék és hitelintézet
39. „István" gozmalom.
19 Keresked. és iparkam.
47. Kohn Henrik füszer kereskedése fő üzlet.
23. Kohn Henrik fiók üzlete.
59. Kaszanyitzky Endre üzlete,
11. Közkórház.
82. Központi kávéház.
30. Kunz József és Társa czég.
47. Dr. Kola János ügyvéd
4. Kovács Gábor ügyvéd.
66. „Kegyelet" temetkezési intézet.
74. Légszeszgyár.
51. Dr. Legányi Gyula orvos.
1. László Albert könyvkereskedése.
53. Magy. franczia biztr. társaság.
15 „Magyar király" kávéház.
48. Méntelep parancsnoks.
72. Nyilvános zálogház.
44 Margit fürdő,
49. Ormódy Lajos, nyári l.
38 Osztrák-magyar bank.
16. Par. agh Mórgőzmalma.
24. Parragh Mór üzlete.
10 Pavillon laktanya [katonai készenlét]
3. Dr. Popper Alajos orvos.
31. Rendőr főkap. magánlak
87. Rendőr főkapitányság.
95. Rendőr alkapitányság I. ker.
27. Rendőr alkapitányság II. ker. Ejjeli őrség.
45. Rendőr alkapitányság III. ker.
56. Rendőrség indóházánál
63. Rosenberg Albert özvegye, szállító.
5. Dr. Rothschnek Emil gyógytára.
73. Riesz Lipót sütődéje.
99. Rothschnek V. Emil nyári lakása.
80. Riesz Lipót czukrászüzlete és sütődéje.
41. Rendőr alkapitányság IV. kerület.
21. Stern József és testvére czég, faáru gyára.
50. Szikszay Lajos müépitész.
12. Stern József és testv. czég kefegyára.
22. Szinház
7. Stern József éstestvére czég üzlete
57. Tafler Ignácz.
58. Termény- és áru közraktár,
61. Turai Farkas.
96. Tüzoltóság.
64. Dr. Tihanyi Sámuel orvos.
29. Tóth Gyula vaskeresk.
25. Városház [elnökség.]
26 Városi főszámvevőség
97. Vásártér [baromvásár]
32. Varga Ferencz müépitész.
98. Vecsey Imre lakása.
76. Weisz Mózes és Fia cég
92. Weisz Sándor divatüzlete.
28. Zádor Lajos üzlete.

Folyó hó 1-éna forgalomnak átadva volt 92 állomás.
E hó folyamán hozzájött — „
Lett 92 állomás.
Megszünt állomás —
Forgalomnak tényleg átadva van 92 állomás

Debreczen, 1891. julius 31.

Debreczeni telefon vállalat.

Főszerkesztő és kiadó laptulajdonos:
Vértesi Arnold.
Felelős szerkesztő: **Vértesi Gyula.**

MED. UNIV.
Dr. SICHERMANN ADOLF
az összes gyógytudományok tudora
Massage gyógygymnastikai és orthopädiai (testegyenészeti)
rendelő helyisége: **Debreczen Nagyuj-u. 1708.**
Rendelés egész nap. — Szegényeknek vasárnap délelőtt 8—10-ig ingyen.

KIADÓ
utczai lakás
a Nagy-uj-utcza elején, 1708. sz. a.

Prima vetőmag
káposzta repcze
azonnali megrendelés esetén nálam kapható.
Bechert Manó.
Nagyvárad-utcza 2125.

Intelligens és tisztességes egyének, főképpen
czipész és szabó segédek
alkalmazást nyerhetnek **Neidlinger G.** udvari szállító eredeti Singer varrógép raktárában utazó ügynöki minőségben előnyös feltételek mellett.

Tudomásul.
Az „Arany sas" kávéház
üzlet átvétel miatt
egy néhány napig zárva marad.
A megnyitás napját lapok és falragaszok utján fogom tudatni.
Winkler Mihály.

Magyar nyelv elsajátitása végett óhajtanám 12 éves leányomat a következő iskolai évre
cserébe adni,
hasonló koru — esetleg fiatalabb — fiu vagy leány gyermekért, **ki németül tanulni szeretne,** házamban kizárólagosan **németül** beszélünk, azonkivül fiuk részére van 8 osztályu főgymnasium és 4 osztályu polg. iskola, leányok részére pedig 6 osztályu főelemi iskola. Bővebb értesitést nyujt
Herz Leo földbirtokos,
szeszfőzde tulajdonos, fafüggöny és vászonszövő-gyár
KÉSMÁRKON. (Szepesmegye.)

A NAGYVÁRADI
ipartestület ifjuságának egylete
által
1891. évi augusztus hó 15—23. napjain
Nagyvárad város védnöksége mellett
országos
segéd- és tanoncz-munka
KIÁLLITÁS
rendeztetik.
Ünnepélyes megnyitás 1891. évi augusztus hó 15-én d. e. 11 órakor.
Berekesztés augusztus hó 24-én.
Kiállitási helyiség a **„FEKETE SAS"** emeleti nagytermei és melléktermeiben mintegy **4000** kiállitási tárgygyal.
1891. évi augusztus hó 16. d. e. 9 órakor
a latin szert. székesegyházban
ünnepélyes lobogó szentelés
és ugyanott az udvaron felállitott emelvényen **a lobogó-szegek beverése,** délután az egylet **10 éves fennállásának** megünneplése alkalmára
NÉPÜNNEPÉLY
a **Rhédey-kertben,** és este
TÁNCZVIGALOM.
A részletes tárgysorozatot bárki magának kiállitási irodánkban („Fekete sas" szálló 17. sz. szoba) megszerezheti.

Kunz József és Társa
Budapest, DEBRECZEN, N.-Várad
KISTEMPLOM-BAZÁR.
FRANCZIA BATIST
előnyös bevásárlás folytán rendkivüli olcsó
leszállitott áron,
KIHÁZASITÁSI KELENGYE
teljes kiállitással,
vászon kész fehérnemü, divat, rövidáru
BUTOR SZÖVET, SZŐNYEG,
függöny, ágy és asztalteritő,
paplan és matrácz raktár
dus választékban, jutányosan szabott árak mellett.
LYNOLEUM, (parafa szőnyeg)
bizományi raktár
gyári áron.
Pike, triko, plüs
nyári paplanok
és mindenfele
FÜRDŐ CZIKKEK.

HIRDETÉS.
Egy 700 holdas, 1400 holdas, 1800 holdas birtok vasut közelében a magyar alföld termékeny vidékein eladó. — Értesitést ad lapunk kiadóhivatala.

Arany érem **Félszázad óta** Pécs 1888.
kitünőnek elismerve dr. SIHULSZKI-féle
ARCZKENŐCS és MOSDÓVIZ.
Ezen készitmények ajánló levelét, azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhirök és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bibircs, szeplő és májfoltok, forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen.
Egy nagy tégely ára 70 kr. egy kis tégely 35 kr.
Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt, egy kis üveg 50 kr.
Joliessante-Puder
(fehér, rózsa vagy sárgás.)
Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlható; az arczbőrnek kellemes szint ad és láthatatlanul tapad.
Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.
Joliessante-Fogpor
legegészségesebb fogpor a fogak tisztitására, odvasodására és büződés megóvására kitünő, a foghusra legjótékonyabb hatásu.
Egy doboz ára 50 kr.
JOLIESSANTE-CRÉME
bőrfinomitó és szépitő szer.
Kitünő hatásu a bőr finomitása s szépsége előmozditására, pattanások, kiütések elüzésére.
Egy üveg ára 1 frt 55 kr.
Kapható
MOLNÁR LIPOT
gyógyszerésznél, mint készitőnél Kassán.
DEBRECZENBEN Dr. ROTHSCHNEK V. EmIL gyógytárában.
(Telefon hálózat 5-ik szám.)

Liebe J. Pál Drezda.
liebe sagradabora (Cascara sagrada),
nehézségek vagy **ártalmasság** nélkül ható **enyhe hashajtószer,** kellemes izzel **rendez** a dugulást **tartósan** és hosszasabban használható. Eredeti üvegek ben a gyógyszertárakban. Kizárólag „**Lebe**"féle kérendő.
Raktár: p3
dr. Rotschnek gyógyszertárában.

Leszállitott árak
Julius 1-től kezdve
az idény előhaladtával
divatos
női ruhaszövetek
mosó Voile-ok,
valódi franczia batiszt,
zephirek és atlas szatinek
rendkivül leszállitott árakon
kaphatók
Szabó Lajos fiai
czégnél, **DEBRECZEN, Rózsatér.**
20 év óta jónak elismerve.
BERGER-féle gyógy-
KÁTRÁNY-SZAPPAN
orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmaztatik
mindennemü bőrkütegek
ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kosz s élődi kütegek, ugyszintén orr-rezesség, ótvar, fagydag, lábizzadás, fej- és szakállkorpa ellen. A **Berger-féle** kátrányszappan tartalmazza a **fa-kátránynak 40** %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. **Csalások elkerülése végett** határozottan **Berger-féle kátrányszappan** megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmeztetés kéretik. **Idült bőrbetegségeknél** sikerrel alkalmaztatik a kátrányszappan helyett a
Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.
Amely esetben ezek jobbnak találtatnak, **csak a Berger-féle kátrány-kénszappan** kérendő; miután a **külföldi utánzatok** hatástalanoknak bizonyulnak. A gyengébb **kátrányszappan** az
arcbőr tisztátalanságai
eltávolitására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felülmulhatlan bőrtisztitó **mozdó** és **fürdőszappan mindennapi használatul** szolgál a
Berger-féle glycerin-kátrányszappan
35% glycerin tartalommal és finom illattal.
Ára minden fajnak használati utasitással együtt 35 kr.
A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Benzoe-szappan** a bőr finomitására, **borax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simitására himlőhelyeknél és mint fertőtlenitő szappan, **ichthyol-szappan** rheuma és arcvörösség ellen, **szeplő-szappan** igen hathatós, **Tannin-szappan** lábizzadás és hajkihullás ellen; **fog-szappan** a legjobb fogtisztitó szer. A többi **Berger-féle szappanokat** illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak **Berger-féle szappanokat** kell kérni, miután számtalan hatástalan utánzatok vannak. Gyár és főraktár: **G. Hell & Comp. Troppau.**
Érdemjellel kitüntetve a nemzetközi gyógyszerkiállitáson Bécsben 1883.
Kapható: Debreczenben Dr. Rothschnek V. Emil, Tóth Béla, Balázs Ö. és Göltli Nándor urak gyógyszertárában

Dr. BENEDEK IGNÁCZ

az összes orvosi tudományok tudora.

RENDEL d. e. 8—9 / d. u. 2—3 óráig.

Szegényeknek ingyen.

Lakik: Szent-Anna-utcza 2264. sz. a.

6197.
1897.

Árverési hirdetés.

Debreczen sz. kir. város gazdaközönsége által fentartott törzsgulyából 13 darab tehén (fias is van köztük 4 darab) és üsző, a debreczeni országos baromvásártéren, 1891. augusztus 10 én, délelőtt 9 órakor, nyilvános árverés utján elfog adatni.

Debreczen 1891. Julius 24-én.

A városi tanács.

Bőr tisztáltalanság

szeplő, bőrküteg, májfolt, rücsök stb. ellen. leghathatósabb gyógyszer:

Bergmann nyirfa-balzsamszappana

egyedül **Bergmann és tsa** által Drezdában 25 és 45 krért kapható Dr. Rothschnek V. Emil gyógyszertárában.

Eladó.

A nagyváradi l. sz. káptalan tulajdonát képező Mikepéres községében, az ugynevezett **Rózsás** és **Belső** korcsmaház, hozzá tartozó épületekkel örök áron eladó — Venni szándékozó 10%-li bánompénzzel felszerelt ajánlatát folyó év augusztus 10-ig egyenesen a főtisztelendő káptalanhoz Nagyváradra adja be.

M.-Péres 1891. Julius 20-án.

Papp Imre
ispán.

Napernyők gyáriáronalói

Leszállított árak

Bosznay J. és Társa

czég Debreczen Czegléd-utcza.

Tömeges bevásárlás folytán

rendkivül leszállitott áron

ajánl nagy mennyiségü

Divatos női ruha szövetek

métere, 35, 40, 50, 65.

Csikos és virágos voille,

métere, 40, 55, 70.

Batist, Atlaszszaten és **toille**

13 krtól kezdve.

Nagyválaszték: Férfi ruha szövetek, fehérneműek, nyakkendők, **napernyők, esernyők**, kötő, himző, horgoló pamutok és selymek, harisnyák kesztyük és **futó szőnyegek.**

Egyedüli raktár b.-csabai fűzők

Leszállitott árak

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI., külső Váczi-ut 1696/99. | Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utcza 14.

Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetü,

gőz- és járgánycséplő-kószületeit és számos első díjakkal kitüntetett szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad

mélyitő-ekéit,

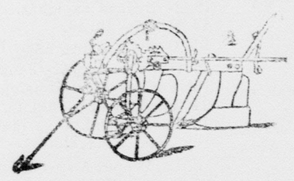

eredeti SCHLICK és VADITS-féle egyvasu ekéit — talajmivelő eszközeit boronáit és rögtörő hengereit,

valamint

SCHLICK-féle szab. „Haladás" sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztitó rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takármánykészitő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szab. Jókay-féle „Hungária" darálógépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kévekötő és marokrakó aratógépek és fükaszáló gépek, szállitható mezei vacutak stb.

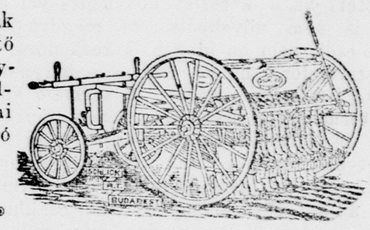

Elönyös fizetési feltételek.

Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kivánatra ingyen s bérm.

Debreczenben mintaraktár **TRNKA FERENCZ** urnál.

Az Eperjesi népbank kályhagyára

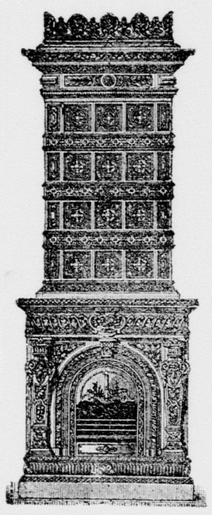

kálháinak szépségével és kitünőminőségével nem csak a nagyérdemü vevő közönség tetszését és megelégedését megnyerni szerencsés volt, hanem **a kereskedelmi Miniszter ur ő Excellenciája** is, a birtokukban lévő kegyes leiratának tanusága szerint, kályhagyárunk létesitéséről örömmel vett tudomást és azt gyártmányai alapján, a maga nemében elsőrangu vállalatnak minősitette.

Miért is igen jó minőségü és izlésteljes kivitelü

finom cserépkályháinak

nagy választékát és készletét, a t. cz. közönségnek megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetők Debreczenben

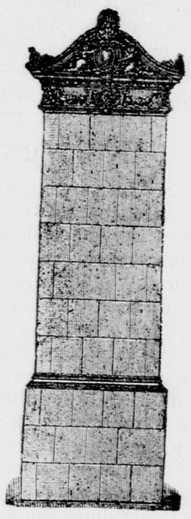

Kovács Gyula vaskereskedő urnál

vagy Eperjesen a tulajdonos

Eperjesi Népbanknál.

Kerti lóczák,

kerti butorok

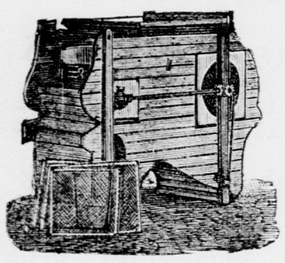

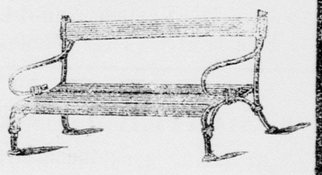

jégszekrények,

tizedes mérlegek, kaszák

irásbeli jótállás mellett.

Valódi Fuchs-féle (rokás jegyü) szerszámok minden iparághoz

mezőgazdasági eszközök,

vas- és kátrány tető lemezek

legolcsób beszerzési forrása.

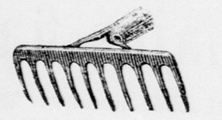

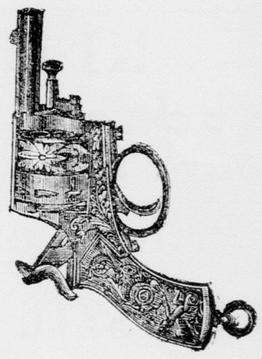

Képes árlap kivánatra bérmentve küldetik,

Tóth Gyula

előbb

Tóth Lajos és Társa

vaskereskedése **DEBRECZEN**, főpiacz városház sarkán.

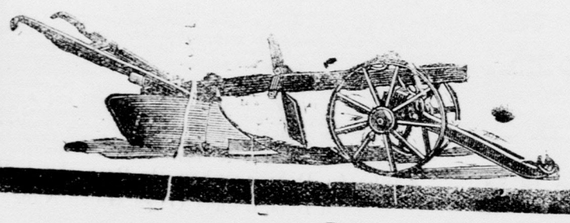

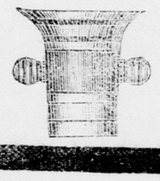

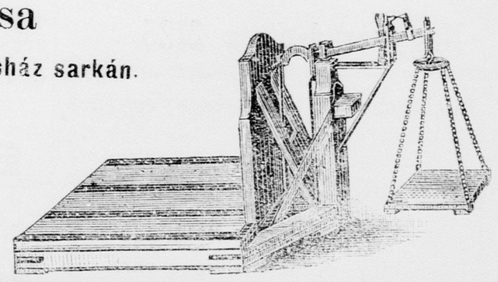

Clayton és Shuttleworth bizományi raktára.

Clayton és Shuttleworth-féle eredeti uj „Hollingsworth gyüjtőgépek"

amerikai Hiekory-diófából, továbbá saját gyártmányu

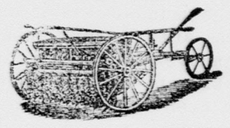

uj „Hollingsworth" gyüjtőgépek kőris-fából és olajban edzett aczélfogakkal, eredeti Clayton és Shuttlewort-féle

BAKER ROSTÁK

üszögtisztitóval vagy a nélkül, vasrámás **fonott** szitákkal.

Konkolyozók

(Trieur.)

Gépsükségletek: oliva gépolaj, gépszijak, gumilemez, aczéldobsinek, locomobilcsövek, csőprések, vizállásüvegek, manometerek, tisztitócsepü, olaszkender, gépészeti szerszámok stb. stb. a **legjutányosabban beszerezhetők**

BAUER és TÁRSA

gazdasági gépcsarnokában

DEBRECZENBEN.

Gyár és iroda: N.-Péterfia **871**. sz. (telefon összeköttetés).

Raktár: N.-Péterfia **853**. sz. (helyi vasut megálló).

Ujonnan berendezett **gazdasági gépgyára** mindennemü gépek és szivattyuk javitását, kazánkovács- és vasesztergályos munkát szakszerüen gyorsan és jutányosan teljesit.

Debreczen Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr" könyvnyomdájában 1891. Széchenyi-utcza SIMON hr.